

BEHIN-BEHINEKOA

BEHIN-BEHINEKO DEKRETUA. Honen bidez Batxilergoko curriculuma ezarri eta Euskal Autonomia Erkidegoan jartzen da.

Euskal Autonomia Erkidegoko Estatutuak Autonomia Erkidegoari esleitzen dio irakaskuntzari dagokion guztiaren gaineko eskumena, hau da, mailak eta graduak, modalitateak eta espezialitateak. Eskumen hori erabiliz, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailari dagokio Batxilergoko curriculuma ezartzea; curriculum horren zati dira Batxilergoaren egitura ezarri eta gutxiengo irakaskuntzak finkatzeari buruzko azaroaren 2ko 1467/2007 Errege Dekretuan finkatzen diren gutxiengo irakaskuntzak.

Ikastetxeetako elkarte-taldeek, gurasoek eta irakasleek, Batxilergoari buruzko proposamenak eginez lagundu dute, eta azkenean Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak aurkezten duen Dekretuan bat egin dute, batxilergoaren curriculumari eta irakaskuntza horien antolamenduari buruzko oinarritzko alderdiak arautzeko helburua duen lankidetzara horren ondorio gisa.

Batxilergoaren helburuak hauek dira: ikasleei prestakuntza ematea, adimenez eta gizabidez heltzen laguntzea, eta ezagutzak eta trebetasunak ematea, horien bitartez, garapen pertsonal eta sozialean aurrera egiteko eta bizitza aktiboan eta goi-mailako hezkuntzan sartzeko modua izan dezaten.

Batxilergoko ikasketak derrigorrezko Oinarritzko Irakaskuntzaren eta Goi Mailako Irakaskuntzaren artean kokatzen dira. Izaera propedeutiko nabarmena duen etapa da, etorkizuneko unibertsitateko ikasketa edo goi-mailako lanbide-heziketarako prestatzeko; beraz, ikasleak beren lan-etorkizunean eragiten duten erabakiak hartzen hasten dira. Hori dela-eta, unibertsitate-mailen eta lanbide-heziketako familien adarrekin bat datorren Batxilergoko modalitatea aukeratzen laguntzen duen orientazio profesional egokiaren beharra ezartzen da, gaitasun handiko lanbidean hasi aurretik.

Batxilergoak, DBHren ondoren hasten denak, bi ikasturteko iraupena du eta hiru modalitatetan egituratzen da, hiru ikasgai-multzotan: ikasgai-multzo orokorra, denentzako derrigorrezkoa dena eta ikasle guztien prestakuntza orokor bateratua bermatzen duena; modalitate bakoitzaren ikasgai zehazten multzoa, ikasleek beren gaitasun eta interesekin bat etorritik espezializazioa hastea ahalbidetzen duena, ez bakarrik modalitate ezberdinak egoteagatik baizik eta, aukeratutako modalitatearen barruan dauden eta posibleak diren aukerengatik; azkenik, aukerako ikasgaien multzoa, ikasleek horien artean askoz askeago aukera dezakete.

Batxilergoko modalitateak goi-mailako hezkuntza (unibertsitatekoa zein unibertsitateaz kanpoko) osatzen duten

jakintza eta irakaskuntzaren eremu zabalak kontuan hartuz antolatzen dira.

Aukerako ikasgaiek ikasleek beren prestakuntza unibertsitate-mailetakoa adarrekin zuzenean loturiko gaitasunak zabalduz eta indartuz osatu ahal izateko eta goi-mailako ikasketak arrakastaz jarraitzeko gaitasuna ematen dien ikasteko metodologiak barneratzeko balio dute.

Hala, ezartzen den Batxilergoa ikasgai orokorren bidez prestakuntza orokorrean oinarritzko unitatea mantentzen duen hezkuntza-etapa da, titulu bakarra lortzean amaitzen da, aniztasun-maila nabarmena du hezkuntza-ibilbidea ikasle bakoitzaren ezaugarrietara egokituz, unibertsitatea, lanbide-heziketako edo arte-irakaskuntzako goi-mailako zikloak bezalako ondorengo ikasketetarako prestakuntza zehatza eman eta lan-munduan sartzea ahalbidetzen du. Horren ildotik, ikasleen orientazio akademiko eta profesionala indartuko du, baita Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza eta goi-mailako ikasketak irakasten dituzten ikastetxeekin lankidetzara eta koordinazioa ere.

Batxilergoaren helburuak etapa osorako zehazten dira. Gai bakoitzean gaitasunen, edukien eta ebaluatzeko irizpideen arloko helburuak deskribatzen dira, baita gaitasunen garapenerako gai bakoitzak egiten duen ekarpena ere.

Batxilergoan gaitasunen garapena estu lotuta dago gaitasun horien erabilera-eremuetara. Derrigorrezko hezkuntza amaitu ondoren, lantzen diren gaitasunak aukeratzeko pertsona eta gizarte arloko gaitasunek lehentasuna izan duten hezkuntza alegia, Batxilergoa, irakaskuntzei lehentasuna eman eta horiek sustatu behar diren etapa da; irakaskuntza horiek ikasleak laneratzeko eta lanbideratzeko prestatzen dituzten ondorengo ikasketak lortzeko beharrezkoak diren gaitasunetan eragiten dute bereziki, hezkuntzako edozein curriculum-proposamenek duten arlo pertsonalak eta sozialak ahaztu gabe.

Batxilergoko ikasleek lortu behar dituzten gaitasunek pertsona moduan garatzen, biztanle aktiboak izaten, helduaroa hasten eta bizitza osoko irakaskuntza garatzen laguntzen dute. Bizitzan zehar irakaskuntza sustatzeak ikasle bakoitzak prestakuntza osoa lortu behar izatea dakar; prestakuntza horrek ikasleari ikasten jarraitzeko eta ikasketak eta prestakuntza lan-jarduerarekin eta beste jarduera batzuekin bateratu ahal izateko aukera ematen dio.

Elebitasunari, eleaniztasunari eta ikastetxearen hizkuntza-proiektuari buruzko artikulua hizkuntzen Europako Erreferentzia Markoaren eremuan jasotzen dira, hala, Europar Batasuneko hizkuntza-politikaren eta ikastetxeen hizkuntza-proiektuen arteko oreka lortzeko, Euskararen erabilera normalizatzeko azaroaren 24ko oinarritzko 10/1982 Legean eta

Euskal Eskola Publikoari buruzko otsailaren 19ko 1/1993 Legean ezarritakoa errespetatuz.

Ikastetxe bakoitzaren hizkuntza-proiektuak Hezkuntza Proiektuan jasotako hezkuntza-prozesuko hizkuntzak erabiltzeko eta irakasteko irizpideak garatuko ditu eta Curriculum Proiektuan hizkuntzen trataera zehaztuko du.

Lortu nahi den helburua eleaniztasun-testuinguru bateko premiei erantzuten dien eremua sortzea da, errealitate soziolinguistikoarekin eta soziokulturalarekin bat datorrena, ikasleek bi hizkuntza ofizialen nagusitasun aurreratua eta atzerriko hizkuntza baten edo biren behar besteko nagusitasuna lor dezaten. Ikastetxeek erabiltzeko hizkuntza bezala hizkuntza ezberdinen erabilera handitu ahal izango dute, ebaluazioetan lortzen diren emaitzen eta bere inguruko ezaugarri soziolinguistikoen arabera.

Esparru berri honetan euskara izango da hizkuntza nagusia. Egungo egoera soziolinguistikoan inguruko baldintzek gaztelaniaren erabilerari mesede egiten diotenez, eta jardunak eta ebaluazioek irakatsi eta ikasteko prozesuan euskara erabiltzea ikasleek euskara ahoz eta idatziz behar bezala erabiltzeko gaitasuna eskuratzeko funtsezkoa dela erakutsi dutenez gero, euskara elementu integratzailea izan behar da hezkuntza-sisteman, erabilera nagusiko hizkuntza bezala lehen adierazitako irakasteko eta ikasteko prozesuan. Gaztelania, halaber, ikasteko hizkuntza bezala erabiliko da gaztelania egoki menderatzen dela bermatzeko.

Atzerriko hizkuntzek ikastetxeek beren proiektuetan zehazten duten lekua hartuko dute, betiere proiektuek hizkuntza ofizialetarako aurreikusitako gaitasun-mailak lortzen direla bermatuz.

Dekretu honetan Batxilergoko ikasgai ezberdinetarako eskolako ordutegia, sartzeko betekizunak, ikaskuntza-prozesuen ebaluazioa eta promozioko eta ikasleen titulazioko baldintzak arautzen dira. Halaber, etapa honetako ebaluazio-agirien oinarritzko elementuak ezartzen dira, baita ikasleen mugikortasuna bermatzeko beharrezkoak diren ebaluazio-prozesutik eratorritako betekizun formalak ere.

Lehenengo maila baldintza jakinetan errepikatzeak aukera ezartzen da, baina bigarreneko edukiak aurreratuz. Horren bidez ikasleen esfortzua hobetzea lortzen da frogatutako ikasketak aintzatetsiz. Aurreikuspen horrek ikastaldi horretako araubide akademikoa goi-mailako ikasketen araubidera hurbiltzen du eta malgutasun handiagoa ekartzen du.

Halaber, irakaskuntza horiek helduetara moldatzeko beharra ikusten da, baita adimen-gaitasun handia edo heziketa berezia behar duten ikasleetara. Hezkuntza inklusiboa, zuzentasuna,

elkartasuna eta aukera-berdintasuna bezalako baloreetan oinarritutakoa indartzen da, baita ikasleen aniztasunaren arreta eta ikasteko zailtasunen trataera ere.

I. eranskinean guztientzako ikasgaien taula agertzen da, modalitatekoena eta aukerakoena eta horietako bakoitzari eskaini beharreko gutxieneko orduak, baita erreferentziako orduen banaketa, orain arte indarrean izan dena kontuan hartuz.

Ikastetxeek curriculuma zehaztean eginkizun aktiboa betetzen dute, izan ere, dekretu honetan ezarritako curriculuma garatzea eta, hala denean,osatzea dagokie. Hori ikastetxeei esleitutako pedagogi-autonomia, antolaketa eta kudeaketaren printzipioaren bidez lortzen da, curriculuma balioudun bitartekoa izan dadin ikastetxe bakoitzaren hezkuntzaren errealitateari eta ezaugarriei erantzuna emateko.

II eranskinak Batxilergoko hezkuntza-gaitasun orokorrak eta oinarritzkoak deskribatzen ditu.

Batzilergoko hezkuntza-gaitasun orokorrak zuzenean daude lotuta deskribatutako Oinarritzko Hezkuntzako gaitasunekin, izan ere, bizitza osorako oinarritzkoa zein iraunkorra den heziketa osorako erreferentziako ardatz nagusiak dira, hezkuntza-testuinguru guztietan ikasten direnak, formalak nahiz informalak izan.

Oinarritzko Hezkuntzan zehaztutako oinarritzko zortzi gaitasunak Batxilergoan ere balioudunak dira. Batxilergoko gaitasun horien ezaugarria honakoa da: hezkuntza-ibilbidea prestatzen duten modalitate, bide, modalitateko eta aukerako ikasgaien arabera ikasleek gaitasun horietan lortzen duten espezializazio- eta sakontze-maila handia.

Ikastetxeek Dekretu honetako III. eranskinean agertzen diren gutxiengo elementuak kontuan hartuta egingo dute curriculumaren proiektua, curriculumak beren inguruabarretara egokituz. Irakasleek aipatu proiektuan jasotzen diren programazioetara egokituko dute beren irakaskuntza, eta ikasleen ikaskuntzaren, bakoitzak bere programazioaren eta beren irakaslanaren ebaluazioa egingo dute.

Horrenbestez, kasuan kasuko derrigorrezko txostenak igorri eta Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoarekin bat etorrituz, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuak proposaturik eta Gobernu Kontseiluak 2008ko _____aren ____(e)(a)n egindako bilkuran eztabaidatu eta onetsi ondoren, hauxe

X E D A T U D U T:

I. KAPITULUA.

XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua.- Xedea, aplikazio-eremua eta ezarpena.

1.- Dekretu honek Euskal Autonomia Erkidegoko Batxilergoari dagokion curriculuma ezartzen du eta, kasuan kasuko gutxiengo irakaskuntzak ezartzen dituen oinarritzko araudian ezarritakoaren kaltetan izan gabe, curriculumaren ezarpena zehazten du.

2.- Batxilergoko lehenengo ikasturteko irakaskuntzak 2008/2009 ikasturtean hasiko dira ematen ikastetxe guztietan eta bigarren mailari dagozkionak 2009/2010 ikasturtean.

2. artikulua.- Batxilergoaren antolamendurako arau orokorrak.

1.- Batxilergoa derrigorrezko bigarren hezkuntzaren ondorengoaren zati da eta bi ikasturtetan banatzen da. Erregimen arruntean, ikasleak lau urtean zehar egon ahal izango dira Batxilergoa ikasten.

2.- Batxilergoan Guztientzako gaiak, Modalitatekoak eta Aukerako gaiak daude.

3.- Batxilergoko modalitate ezberdinen egituraren helburua ikasleak espezializatzea ahalbidetzea da, ikasleen interesen eta etorkizunean ondorengo ikasketak eta laneko bizitza hastearen arabera.

4.- Ikastetxeek Batxilergoa modu malguan antolatu ahal izango dute eta, hala denean, modalitate bakoitzaren bide ezberdinetan.

5.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak urrutiko Batxilergoko irakaskuntzen eskaintza egingo du, informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiliz.

6.- Batxilergoa derrigorrezko bigarren hezkuntzarekin eta goi-mailako hezkuntzarekin koordinatuko da, ikasleen trantsizio egokia bermatu eta hezkuntza-prozesuaren jarraipena errazteko.

3. artikulua. Sarrera.

1.- Derrigorrezko bigarren hezkuntzako graduatu-titulua dutenek egin ahal izango dituzte Batxilergoko ikasketak.

2.- Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren 44.1 eta 65.1 artikuluek aipatzen duten

teknikari-tituluak dituztenek Batxilergoko modalitate guztietarako sarrera zuzena izango dute.

3.- Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren 53.2 artikuluan jasotzen denari jarraiki, Arte Plastikoetako eta Diseinuko teknikari-tituluak dituztenek Batxilergora sartzeko aukera izango dute.

4. artikulua. Batxilergoaren helburua.

Helburuak honakoak dira:

1.- Ikasleei prestakuntza osoa, adimen- eta giza-heldutasuna, eginkizun sozialak garatzea eta bizitza aktiboan erantzukizunez eta gaitasuna izanik sartzeari ahalbidetzen dien ezagutza eta trebetasunak ematea.

2.- Ikasleak gizabanako, gizarteko biztanle aktibo bezala eta natura zaintzearekin eta garapen iraunkorrarekin konpromisoa izateko helduen bizitzari ekiteko gai izateko prestatzea.

3.- Ikasleak Batxilergoarekin loturiko euskal kulturaren eta kultura unibertsalaren oinarritzko gaitasunak lortzeko gaitzea, eta goi-mailako ikasketak egiteko prestatzea.

4.- Ikasleak sentsibilizatu eta gaitzea bizitza osoko ikaskuntza iraunkorra garatzeko gai izateko.

II. KAPITULUA

BATXILERGOKO GAITASUNAK, HELBURUAK ETA ANTOLAKETA

5. artikulua. Batxilergoko gaitasunak.

1.- Batxilergoko gaitasuntzat ulertzen da, Batxilergoko ikasgai orokorrak, modalitatekoak eta aukerakoak ikasten dituzten ikasleek bereganatzen dituzten ezagutzen, trebetasunen eta abilezien, gaitasunen eta testuingurura egokitutako baloreen konbinazio integratua.

Batxilergoko gaitasunak hezkuntza-gaitasun orokorrak eta oinarritzkoak kontuan izanda zehazten dira.

II. Eranskinean ikasleek Batxilergoa amaitzean lortu behar dituzten gaitasunak azaltzen dira.

2.- Hezkuntza-gaitasun orokorrak Batxilergoko ikasgai guztietarako berdinak dira; honakoak dira:

- 1.- Erantzukizunez bizitzen ikasi.
- 2.- Ikasten eta pentsatzen ikasi.
- 3.- Komunikatzen ikasi.

- 4.- Elkarrekin bizitzen ikasi.
- 5.- Pertsona bezala garatzen ikasi.
- 6.- Egiten eta gauzei ekiten ikasi.

3.- Batxilergoko oinarritzko gaitasunak maila ezberdinetan lortzen dira ikasle bakoitzaren curriculum-ibilbidearen arabera; honakoak dira:

- a) Zientzia, teknologia eta osasun-kulturarako gaitasuna.
- b) Ikasten ikasteko gaitasuna.
- c) Matematikarako gaitasuna.
- d) Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna.
- e) Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna.
- f) Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna.
- g) Giza eta arte-kulturarako gaitasuna.
- h) Norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna.

4.- b), e), f) eta h) gaitasunak Batxilergoko modalitate guztietarako zeharreko oinarritzko gaitasuntzat hartzen dira eta gai guztietan garatzen dira; a), c), g) gaitasunak diziplina arteko oinarritzko gaitasunak dira eta gaitasun horiekin loturiko Modalitateko eta Aukerako gaien bidez garatzen dira batez ere. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna zeharreko zein diziplina artekotzat hartzen da.

6. artikulua. Batxilergoaren helburuak.

Batxilergoaren helburuak honen jomugak oinarri hartuta zehazten dira eta ikasleei honakoak egiteko gaitasuna garatzen laguntzen die:

1.- Zeharkako oinarritzko gaitasunei dagokienez:

a) Irakurtzeko, ikasteko eta diziplinarako ohiturak bermatzea ikaskuntza eraginkortasunez aprobetxatzeko beharrezko baldintza bezala eta garapen pertsonalerako bitarteko bezala.

b) Idatziz zein ahoz, euskara eta gaztelania menderatzea biztanle heldu baten komunikazio-egoeretan modu eraginkorrean komunikatzeko.

c) Idatziz zein ahoz, jarioetasunez eta zuzentasunez, atzerriko hizkuntza bat edo gehiago erabiltzea komunikazio-egoera praktikoetan parte hartzeko.

d) Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak gaitasunez, kritikoki eta erantzukizunez erabiltzea informazioa jaso, tratatu eta komunikatzeko.

e) Herritartasun demokratikoa izatea ikuspegi orokor batetik eta iraunkortasunari mesede egiten dion gizarte zuzen eta bidezkoa eraikitzean erantzukizuna sustatzeko kontzientzia zibiko arduratsua lortzea.

f) Gizonen eta emakumeen eskubide eta aukeren berdintasun eraginkorra sustatzea, dauden aldeak aztertu eta modu kritikoa baloratzea, ezgaitasunen bat duten pertsonen benetako berdintasuna eta diskriminaziorik eza bultzatzeko.

g) Bide-segurtasunean errespetatzeko eta prebenitzeko jarrerak garatzea, dimentsio etikoak, ekonomikoak, gizartekoak eta pertsonalak kontuan hartuz jarrera zuzena eta erantzulea sustatzeko.

h) Heldutasun pertsonala eta soziala sendotzea modu arduratsu eta autonomoan jokatzuz eta kritikoki garatuz, gatazka pertsonalak, familiakoak eta gizartekoak aurreikusi eta bakean konpontzeko.

i) Gauzei ekiteko izaera finkatzea sormena, malgutasuna, iniziatiba, taldeko lana, norberaganako konfiantza eta sen kritikoa bidez, lanbideko etorkizunari loturiko jarduera eta ekimenak burutzeko.

2.- Diziplina arteko gaitasunei dagokienez, ikasleek Batxilergoko modalitate bakoitzeko oinarritzko ezagutzak izango dituzte modu autonomo eta kritikoa, aukeratu duten modalitateko oinarritzko abilezia menderatzeko.

Arteak modalitatea:

Modalitate honetako oinarritzko gaitasunak, goi-mailako ikasketa profesioalera eta unibertsitate-mailako Arte eta Giza Zientzien adarrera bideratuta daudenak honakoak dira:

a) Artearen eta kulturaren errealitate eta ekoizpen ezberdinak ulertu eta baloratzea, eta begiko kulturaren eta artearen baliabideak, euskarriak, ikusmoldeak eta planteamenduak erabiltzea norberaren gaitasun estetiko eta sortzailea eta bizitza kulturalan parte hartzeko interesa lantzeko.

b) Musikaren eta dantzaren trebetasun eta gaitasun artistikoak garatzea, alderdi praktikoari zein kulturalari dagokionez, musika eta dantza ulertu, adierazi eta gozatzeko prestakuntza zehatza ahalbidetzen dutenak, baita etorkizunean ibilbide artistiko profesionalak aukeratzeko edo praktika artistikoa proiektu pertsonalaren zati egiteko beharrezkoak diren lan-ohiturak ere.

c) Arte eszenikoei datzekien askotariko teknika eta trebetasunak erabiliz pentsamenduak, emozioak, sentimenduak eta

ideiak, norberarenak edo besteenak adierazi, komunikatu eta interpretatzen ikastea era honetako artearen teoria eta prozesuen ezagutza izan eta sakontzeko, baita arte-kreazioak eszenan jarri eta ekoizteko.

Zientziak eta Teknologia modalitatea:

Modalitate honetako oinarrizko gaitasunak goi-mailako ikasketa profesionaletara eta unibertsitate-mailako Zientziak, Osasun Zientziak eta Ingeniaritza eta Arkitektura adarretara bideratuta daudenak honakoak dira:

a) Oinarrizko ezagutza zientifiko eta teknologikoak izatea, galderak modu argi eta zehatzean formulatuz eta erantzun-metodoa aplikatuz arazoak konpondu eta premiak, norberarenak edo taldekoak, gogobetetzea ahalbidetzen duen beharrezko kultura zientifikoa lortzeko.

b) Ikerketaren eta metodo zientifikoaren oinarrizko elementuak ulertzea horiei loturiko prozedurak praktikan jarritz eta errealitatearen interpretazio eta esku-hartze onena egiteko tresna matematikoak erabiliz.

c) Norbere kabuz heziketa fisikoa eta kirola erabiltzea garapen pertsonala eta gizarteratzea hobetzeko eta ohitura osasungarriak sustatzeko.

Giza eta Gizarte Zientziak modalitatea:

Modalitate honetako oinarrizko gaitasunak goi-mailako ikasketa profesionaletara eta unibertsitate-mailako Arte eta Gizarte eta Lege Zientzien adarretara bideratuta daudenak honakoak dira:

a) Sentsibiltate artistikoa eta literarioa garatzea, baita irizpide estetikoa ere, hausnarketa kritikoa eta erantzuteko tresnak erabiliz, kulturako adierazpenak ulertu, horietan parte hartu eta gozatzeko.

b) Hizkuntza klasikoak, literatura- eta arte-obrak eta prozesu eta gertaera historiko garrantzitsuak ulertu eta baloratzea.

c) Gizartearen oinarrizko arazo ekonomikoak identifikatu eta gizartean garrantzi berezia duten fenomenoaren azterketan tresna matematikoak aplikatzea.

d) Mundu garaikidearen errealitatea, ideiak eta pentsamenduak, bere aurrekari historikoak eta bilakaeraren faktore nagusiak kritikoki interpretatu eta baloratzea gizarte-ingurunearen garapenean eta hobekuntzan modu solidarioan parte hartzeko.

7. artikulua. Egitura.

1.- Honakoak izango dira Batxilergoko modalitateak:

- a) Arteak.
- b) Zientziak eta Teknologia.
- c) Giza eta Gizarte Zientziak.

2.- Batxilergoan ikasgai Orokorrak, Modalitatekoak eta Aukerakoak daude.

3.- Arteak modalitateak aipatutako bi bide izango ditu; horietako bat arte plastikoak, diseinua eta irudia eta bestea, arte eszenikoak, musika eta dantza.

4.- Zientziak eta Teknologia eta Giza eta Gizarte Zientziak modalitateek egitura bakarra izango dute. Hala ere, modalitate horietako bakoitzaren barruan gaien blokeak antolatu ahal izango dira, bi ikasturteetan bloke bakoitzeko gehienez hiru ikasgai finkatuz kasuan kasuko modalitatea eratzen dutenen artean aukeratuta.

5.- Edonola ere, ikasleek ikasten ari diren modalitateko ikasgai guztien artean aukeratu ahal izango dute Horretarako, ikastetxeek ikasgai guztiak eskainiko dituzte eta, hala denean, bideak. Gai jakinak ikasi nahi dituzten ikasle-kopurua nahikoa ez denean bakarrik mugatu ahal izango da ikasleek gaiak aukeratzea, aurrez ezarritako irizpide objektiboen arabera. Ikastetxe bateko ikasgaien eskaintza antolaketako arrazoiak direla-eta mugatzen denean, ikasgairen bat urrutiko hezkuntza-modalitatearen bitartez edo beste ikastetxe batzuetan ikasteko aukera erraztuko da.

6.- Arteak modalitateko bideen eskaintza ikastetxe berean antolaketako arrazoiak direla-eta mugatzen denean, aurreko idatz-zatian araututakoa aplikatuko da eskainitako bidea osatzen duten ikasgaietan.

8. artikulua. Ikasgai Orokorrak.

1.- Batxilergoko ikasgai Orokorraren helburua ikasleen prestakuntza orokorra sakontzea, adimen- eta giza-heldutasuna handitzea eta zeharrekoagoak diren eta ikasten jarraitzea hobetzen duten gaitasunak sakontzea da.

2.- Honakoak izango dira Batxilergoko ikasgai Orokorrak:

Lehenengo ikasturtea:

- Mundu garaikiderako zientziak.
- Gorputz-hezkuntza.
- Filosofia eta herritarrak.
- Euskara eta literatura I.

Gaztelania eta literatura I.
Atzerriko hizkuntza I.

Bigarren ikasturtea:

Filosofiaren Historia.
Espainiako Historia.
Euskara eta literatura II.
Gaztelania eta literatura II.
Atzerriko hizkuntza II.

9. artikulua. Modalitateko ikasgaiak.

1.- Batxilergoko Modalitateko ikasgaien helburua aukeratutako modalitateari loturiko prestakuntza zehatza ematea da, ezagutza zabaleko eremura bideratu, ezagutza horrekin lotura handiagoa duten gaitasunak garatu, ondorengo askotariko ikasketetarako prestatu eta lan-esparru jakin batean hasten laguntzen duena.

2.- Ikasleek Batxilergoko bi ikasturteetan gutxienez Modalitateko sei ikasgai eman beharko dituzte eta horietako bost gutxienez aukeratutako modalitatekoak izan beharko dira.

3.- Beste ikasgai batzuen aldez aurretiko ezagutzak eskatzen dituzten ikasgaiak hauekin loturiko aldez aurretiko ikasgaiak eman edo behar diren ezagutzak egiaztatu ondoren bakarrik egin ahal izango dira.

10. artikulua. Arteak modalitatea.

Honakoak dira arteak modalitateko ikasgaiak:

a) Arte plastikoak, irudia eta diseinua bidea:

Lehenengo ikasturtea:

Marrazketa artistikoa I.
Marrazketa teknikoa I.
Bolumena.
Adierazpen grafikoko eta plastikoko teknikak.

Bigarren ikasturtea:

Marrazketa artistikoa II.
Marrazketa teknikoa II.
Artearen historia.
Diseinua.
Ikus-entzunezko kultura.

b) Arte eszenikoak, musika eta dantza bidea.

Lehenengo ikasturtea:

Analisi musikala I.
Aplikaturako anatomia.
Arte eszenikoak.
Musika-hizkuntza eta -praktika.

Bigarren ikasturtea:

Analisi musikala II.
Musikaren eta dantzaren historia.
Literatura unibertsala.
Ikus-entzunezko kultura.

11. artikulua. Zientziak eta Teknologia modalitatea

Honakoak dira Zientzia eta Teknologia modalitateko ikasgaiak:

Lehenengo ikasturtea:

Biologia eta geologia.
Marrazketa tekniko I.
Fisika eta kimika.
Matematika I.
Industria-teknologia I.

Bigarren ikasturtea:

Biologia.
Lurraren eta ingurumenaren zientziak.
Marrazketa tekniko II.
Elektroteknia.
Fisika.
Matematika II.
Kimika.
Industria-teknologia II.

12. artikulua. Giza eta Gizarte Zientziak modalitatea.

Honakoak dira Giza eta Gizarte Zientziak modalitateko ikasgaiak:

Lehenengo ikasturtea:

Latina I
Greker I
Gizarte zientziei aplikaturiko matematika I
Ekonomia.
Mundu garaikidearen historia.

Bigarren ikasturtea:

Artearen historia.

Latina II.

Grekeria II.

Gizarte zientziei aplikaturiko matematika II.

Literatura unibertsala.

Enpresa-ekonomia.

Geografia.

13. artikulua. Aukerako ikasgaiak.

1.- Batxilergoko Aukerako ikasgaiak ikasleen prestakuntza osatzen laguntzen dute aukeratutako modalitatearen alderdiak sakonduz edo prestakuntza orokorraren ikusmoldeak zabalduz.

2.- Aukerako ikasgaiak Batxilergoko gaitasunak garatzen lagunduko dute proiektu, praktika eta banakakoak edo taldekoak diren lan monografikoak, ikerketa-lanak, diziplina artekoak edo antzekoak diren lanetan oinarritutako hezkuntza-metodologiak erabiliz eta, hala, ikasleak goi-mailako hezkuntzan eskatzen diren gaitasun metodologikoak lortzeko prestatuz.

3.- Ikastetxe guztiek aukerako ikasgaien eskaintza nahikoa egingo dute ikasleentzako aurreikusitako prestakuntza-ibilbideen arabera, horretarako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak ezartzen duenarekin bat etorriz.

4.- Ikasleek ikasgai bat aukeratu behar dute lehenengo ikasturtean eta bigarrenetan beste ikasgai bat, ikastetxeak eskaintzen dituen Aukerako ikasgaien artetik, hartuta ez dituen bere Modalitateko ikasgaien artetik eta ikastetxean ematen diren beste Modalitateetako ikasgaien artetik.

5.- Aukerako ikasgaien eskaintzak atzerriko bigarren hizkuntza bat, Euskal Herriko historia eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak izan beharko ditu.

14. artikulua.- Ordutegia.

1.- Batxilergoko bi ikasturteetako bakoitzean, astean 32 eskola-ordu gutxienez, emango dira.

2.- Ikastetxeek, pedagogi- eta antolaketa-autonomia baliatuz, ordubetekoak ez diren ordutegi-moduluak ezarri ahal izango dituzte, ikasleen asteko eskola-orduen gutxiengo kopurua eta irakasleen lanaldia betetzea edonola ere errespetatuz.

3.- Eskola-antolamendua hobetzeko eta ikastetxeek beren ezaugarri zehatzei hezkuntza-, hizkuntza- eta curriculum-proiektuaren arabera erantzuteari mesede egiteko,

ikastetxe bakoitzak ikasgai ezberdinetan banatuko ditu ordu horiek, I. eranskinean gutxienez adierazitako ordutegia errespetatuz. Aukera hori baliatzen ez duten ikastetxeek eranskin horretan erreferentzia gisa aipatutako ordutegia izango dute.

5.- Batxilergoko eskolako eguneko saioa goizekoa edo goizekoa eta arratsaldekoa izan daiteke.

15. artikulua.- Eskola-egutegia.

1.- Eskola-egutegia ikastetxe bakoitzak ezarriko du bere hezkuntza-proiektuaren arabera. Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak, oro har, erreferentzia gisa urtero eskola-egutegiaren eredia finkatzen du, 175 eskola-eguneko.

2.- Ikasturtea ez da inolaz ere irailaren 1a baino lehen hasiko eta ez da ekainaren 30a baino geroago amaituko.

16. artikulua.- Ratioa.

1.- Batxilergoko talde bakoitzean gehienez 35 ikasle egongo dira.

2.- Unitate batzuetan kopuru hori gainditu ahal izango da hurrengo ikasturtera pasatu ez diren ikasleak maila berean geratu direlako edo berandu sartu diren ikasleei arreta emateko, baldin eta gehiago izateak aipatu ratioaren ehuneko hamarra gainditzen ez badu.

III. KAPITULUA

CURRICULUMA

17. artikulua. Curriculuma.

1.- Dekretu honetan ezarritakoaren ondorioetarako, Batxilergoko curriculum gisa ulertzen dira ikasketa horietako gaitasunak, helburuak, edukiak, metodo pedagogikoak eta ebaluazio-irizpideak.

2.- Ikasgaien helburuak, edukiak eta ebaluazio-irizpideak III. Eranskinean agertzen dira, baita gaitasunak lortzeko ikasgai bakoitzak egiten duen ekarpena. Aipatu eranskinean adierazten diren ikasgaien helburuak ikastetxe guztientzat dira nahitaezkoak.

3.- Erljioa ikasgaia aukeraren curriculumak zehaztea erlijio bakoitzeko agitarien eskumena izango da.

4.- Ikastetxeek Dekretu honetan ezarritako Batxilergoko curriculumak garatu eta osatuko dute. Zehaztapen hori ikastetxeko hezkuntza-proiektuaren zati izango da.

18. artikulua. Oinarri pedagogikoak.

Proposamen pedagogikoak egitean, ikastetxeek honako printzipio pedagogikoak izango dituzte kontuan, beren hezkuntza-proiektuan ager daitezkeenez gain:

1.- Irakasteko eta ikasteko prozesuaren xedea gaitasunak lortzea izan behar da, planteatzen diren egoerak edo arazoak eraginkortasunez konpontzeko kontzeptuzko, prozedurazko eta jarrerazko edukiak modu bateratuan mobilizatuz.

2.- Lana proiektuen bidez eginez gero, erraztu egiten da gaitasun guztiak ikasleei helarazteko bidea eta baita ikasgaien arteko prozesuen diziplinartekotasuna ere.

3.- Batxilergoko hezkuntza-jarduerak beren kabuz ikastea, taldean lan egitea eta ikerketa-metodo egokiak aplikatzea erraztuko die ikasleei. Irakasleek, ikasleek didaktika departamendu bat edo batzuek inplikatzeko dituzten ikerketa-lanak, lan monografikoak, diziplina artekoak eta antzeko lanak burutzea erraztuko dute.

4.- Batxilergoko ikasgaien programazio didaktikoetan irakasleek ikasgai bakoitzean aurreikusitako helburuak lortzeko garatuko dituzten estrategiak agertuko dira, baita irakurketarako interesa eta ohitura eta jendaurrean egoki adierazteko gaitasuna pizten duten jarduerak ere.

5.- Irakasleen taldeko lanak beren taldeko ikasle bakoitzari arreta ematen dien irakasle-taldeko kide guztien koordinazioa bermatu behar du.

19. artikulua. Ikastetxeen autonomia.

1.- Ikastetxeek pedagogi- eta antolaketa-autonomia izango dute beren funtzionatzeko ereduak garatzeko. Horretarako, didaktika-departamenduek Batxilergoko curriculumak garatu eta zehaztuko dute, arreta berezia jarritz emakume eta gizonen berdintasunari.

2.- Hezkuntza-proiektuetan familiekin hezkuntza-konpromisoak sinatzeko eta ikasleen eskola-eremua hobetzea ahalbidetzen duten beste neurri batzuk, komunitarioak eta ingurunearekin lotura dutenak hartzeko aukera aztertuko da.

Halaber, konpromiso horiek burutu ahal izateko prozedura gehituko da.

3.- Didaktika-departamenduek dagozkien ikasgaien programazioak egingo dituzte, burutu daitezkeen aniztasunaren

arretarako neurri ezberdinak gehituz. Edonola ere, ikasleen premiak eta ezaugarriak, edukien sekuentziazio koherentea eta Batxilergoko modalitatearen eta horiek ikasturteko ikasgaien multzoan modu koordinatuan integratzea kontuan hartuko dira, Batxilergoko oinarritzko gaitasunak lortzeko.

4.- Irakasleek aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen programazio didaktikoekin bat etorritik garatuko du bere hezkuntza-jarduera.

5.- Ikastetxeek, beren autonomia baliatuz, lan-planak, antolatze moduak ezarri, ikasleak multzokatu, eskola-ordutegia edo berrikuntza- eta ikerketa-proiektuak handitu ahal izango dituzte, familiei ekarpenak edo hezkuntza-administrazioarentzako eskakizunak inolaz ere ezarri gabe.

20. artikulua. Elebitasuna eta eleaniztasuna.

1.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak, hizkuntzen Europako Erreferentzia Markoaren eremuan, hezkuntza-sistema elebiduna finkatzeko neurri egokiak hartuko ditu, Batxilergoa amaitzean Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialetan komunikatzeko gaitasuna indartzeko. Horretarako, ikastetxeek euskara eta gaztelania gehituko dute bi hizkuntzetan ulertu, adierazi, hitz egin eta idazteko trebetasunetan benetako gaitasuna lortzeko, biak harremanetarako eta erabiltzeko hizkuntza bezala erabili ahal izateko eremu pertsonal, sozial edo akademikoko eremu-mota guztietan.

2.- Aurreko idatz-zatian aipatutako helburuak lortzeko ikastetxe bakoitzak Dekretu honetan ezarritako curriculum-planteamenduak zehaztu eta beren inguruabarretara egokituko ditu, proiektu linguistikoa kontuan izanik eta irakas-hizkuntza ezberdinak aintzat hartuz, kasu bakoitzean elebitasunaren helburua ikasgai bakoitzaren curriculum-edukiak irakastearekin elkartzeko neurri egoki bezala. Euskara izango da irakas-hizkuntza nagusia ikastetxeetan.

3.- Ikasleak elebitasunaren bidez eleaniztunak izatea lortzeko helbururantz aurrera egiteko, ikastetxeek atzerriko hizkuntzak ikasi eta erabiltzeko indartzeko neurriak ezarriko dituzte, bi hizkuntza ofizialetarako aurreikusitako gaitasun-maila bermatuz. Horretarako, atzerriko hizkuntza horietan ikasgai batzuk eman ahal izango dituzte, zehazten diren baldintzetan.

4.- Batxilergoko ikasgaietako bat atzerriko hizkuntzan ematea erabakitzen duten ikastetxeek, hirutik bi ordura gutxitu ahal izango dute atzerriko hizkuntza I eta II-ko gutxieneko ordutegia.

5.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak proba homologatuak burutzea ahalbidetuko du Batxilergoko ikasleek

ikasitako hizkuntzen ezagutzaren ziurtagiri ofiziala lortzeko eta hizkuntzen ikasketetarako sarrera sustatuko du.

6.- Batxilergoaren baliokideak diren mailen ikasketa arautuak irakasten dituzten atzerriko ikastetxeek bi hizkuntza ofizialen irakaskuntza gehituko dute hizkuntza horietarako curriculum honetan ezarritako gaitasun-mailarekin bat etorritz.

21. artikulua - Aniztasunari erantzutea.

1.- Aniztasunari erantzuteko neurriak ikasleen hezkuntza-premia zehatzei erantzuteko eta curriculumean gehitutako gaitasunen gutxieneko maila lortzeko daude bideratuta; horiek edonola ere helburuak lortu eta dagokien titulazioa lortzea ahalbidetuko dien bidea izan beharko dira.

2.- Aniztasunari arreta emateko neurriek ikasleen hezkuntza-premiei erantzun behar die ingurune normalizatu eta inklusiboan ikasteko beren interesak, motibazioak eta gaitasunak kontuan izanda.

3.- Ikastetxeek beharrezko antolaketa- eta curriculum-neurriak jarriko dituzte beren autonomia baliatuz; neurri horiek Batxilergoaren antolaketa malgua eta hezkuntza-premia bereziak eta adimen-gaitasun handia duten ikasleei arreta pertsonalizatua ematea ahalbidetuko dute.

4.- Ikastetxeek har ditzaketen neurrien artean, honakoak garrantzitsuak dira bereziki:

a) Bigarren mailara pasatzen diren baina gaingitu gabeko ikasgaiak dituzten ikasleentzako indartzeko programak.

b) Bigarren mailako bi edo hiru ikasgairekin matrikula handitzea erabakitzen duten lehenengo mailako ikasleentzako jarraipen-programak.

c) Hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleei curriculumama egokitzea eta ikasgai jakinak salbustea.

IV. KAPITULUA.

EBALUAZIOA, PROMOZIOA ETA TITULAZIOA

22. artikulua. Ebaluazioa.

1.- Ikaskuntzaren ebaluazioa jarraia eta ikasgai ezberdinen arabera berezia izango da, eta irakasleek burutuko dute, curriculumaren elementuak, ikasle bakoitzak ikasgai guztietan izan duen ikaskuntza-prozesuaren bilakaera eta ikasturtean zehar erakutsi duten heldutasuna eta eskola-emaitez kontuan izango dituzte, Batxilergoaren helburuei dagokienez.

2.- Irakasle-taldeak, irakasle-tutoreek koordinatuta eta ikasle bakoitzaren irakasleek osatuta, ikasgai guztietan izan duten bilakaera, Batxilergoaren helburuei dagokienez heldutasun akademikoa eta etaparen amaieran ondorengo ikasketetan aurrerapenak egiteko aukerak baloratuko ditu.

3.- Ikasgai bakoitzeko irakasleak erabakiko du ikasturtea amaitzean ikasleek aurreikusitako gaitasunak lortu dituzten ala ez, oinarritzko erreferentzia gisa ebaluazio-irizpideak hartuz.

4.- Irakasleek ikasleek ikasitakoa zein ikaskuntza-prozesuak eta beren irakaskuntza ebaluatuko dituzte.

5.- Ikasleek gainditu ez dituzten ikasgaien ezohiko proba bat egin ahal izango dute ikasturte bakoitzeko ekainaren 30a baino lehenago.

23. artikulua. Promozioa.

1.- Lehenengo maila bukatzean, eta ebaluazio-prozesuaren ondorioz, irakasle-taldeak bigarren mailara pasatzeari buruzko erabakiak hartuko ditu.

2.- Bigarren mailara pasatuko dira ikasitako ikasgai guztiak gainditzten direnean edo gehienez bi ikasgaitan ebaluazio negatiboa jasotzen denean.

3.- Bigarren mailara ikasgai guztiak gainditu gabe pasatzen direnak gainditu gabe dituzten aurreko mailako ikasgaietan matrikulatu behar izango dira. Ikastetxeek errekupeziarako jarduerak eta gainditu gabeko ikasgaien ebaluazioa antolatuko dituzte.

24. artikulua.- Maila berean urtebete gehiago geratzea.

1.-Bigarren mailara pasatzen ez diren ikasleak urtebete gehiago geratu beharko dira lehenengo mailan, eta maila osoa egin beharko dute ebaluazio negatiboa duten ikasgaiak lau baino gehiago badira.

2.- Bigarren mailara pasatzen ez direnak eta hiru edo lau ikasgaitan ebaluazio negatiboa jaso baldin badute, ikasturte osoa errepikatzeko edo ebaluazio negatiboa duten lehenengo mailako ikasgaietan matrikulatu eta matrikula hori bigarren mailako bi edo hiru ikasgairekin handitu ahal izango dute Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak zehazten duenaren arabera. Edonola ere, bigarren mailako ikasgai horiek ezin izango dituzte lehenengo mailan gainditu ez diren ikasgaietako ezagutzak eskatu. Bigarren mailako ikasgaietan matrikulatzea baldintzatua izango da, izan ere, beharrezkoa izango da ikasturtearen barruan bigarren mailara pasatzeko moduan egotea ikasgai horiek kalifikatu ahal izateko. Ikasle adingabeek beren

gurasoen edo tutoreen baimena izan beharko dute eskolatzere-erregimen berezi honetarako.

3. Bigarren maila amaitzean ikasgai batzuetan ebaluazio negatiboa duten ikasleek ikasgai horietan matrikulatu ahal izango dira gainditutako ikasgaiak berriz ikasi behar izan gabe.

25. artikulua. Batxilergoko titulua.

1.- Batxilergoa edozein modalitatetan behar bezala egiten duten ikasleek Batxilergoko titulua jasoko dute, eta titulu horrek lan- eta ikasketa-ondorioak izango ditu.

2.- Batxilergoko titulua lortzeko Batxilergoko bi ikasturteetako ikasgai guztien ebaluazio positiboa jaso beharko da.

3.- Musika eta dantzako ikasketa profesionalak amaitzen dituzten ikasleek Batxilergoko titulua jasoko dute Batxilergoko ikasgai orokorrak gaindituz gero.

26. artikulua.- Ebaluazio- eta mugikortasun-agiri ofizialak.

1.- Batxilergoa ebaluatzeko agiri ofizialak, espediente akademikoa, ebaluazio-aktak, ikastetxez aldatzeagatiko txosten pertsonala eta Batxilergoko ikasketen historiala.

2.- Batxilergoko ikasketen historiala eta ikastetxez aldatzeagatiko txosten pertsonala dira oinarrizko agiriak.

3.- Ebaluazioaren emaitzak zerotik hamarrera bitarteko zenbakien bidez kalifikatuko dira, hamartarrik gabe, eta bostetik beherako kalifikazioak negatiboak izango dira. Batezbesteko nota ikasgai guztien kalifikazioen batezbesteko aritmetikoa izango da, hurbilen den ehunekora biribilduta, eta distantzia bera egonez gero, zenbaki handienera biribilduko da. Ezohiko probaren deialdian ikaslea probara azaltzen ez bada, ez aurkeztu bezala ulertuko da.

4.- Ebaluazio-aktak maila bakoitzerako egingo dira eta eskola-aldia amaitzen denean eta ezohiko probaren deialdian itxiko dira.

Taldea osatzen duten ikasleen izenen zerrenda eta ikasgaien ebaluazioaren emaitzak izango dituzte. Bigarren mailan aurreko ikasturtean gainditu gabeko ikasgaiak dituzten ikasleak agertuko dira eta Batxilergoko titulua emateko proposamena jasoko dute.

Taldeko irakasle guztiek sinatuko dituzte eta ikastetxeko zuzendariaren oniritzia izango dute. Ikastetxe pribatuek akten ale bat bidaliko dute, atxikita dauden Bigarren Hezkuntzako Institutura.

5.- Batxilergoko ikasketen historiala inprimaki ofizialean beteko da; zuzendariaren oniritzia eta egindako ikasketen balio egiaztatzailea izango du.

Gutxienez, ikasleak identifikatzeko datuak, eskolatze-urte bakoitzean emandako ikasgaiak eta deialdi bakoitzeko (ohikoa edo ezohikoa) ebaluazioaren emaitzak, Batxilergoko batezbesteko nota eta ikastetxe-aldaketei buruzko informazioa ere jasoko ditu.

6.- Ikastetxeek ebaluazioko agiri ofizialen benetakotasuna bermatuko dute, horietan jasotako datuen osotasuna bermatuko dute, batez ere Batxilergoko ikasketen historialean jasotakoak, baita horien ikuskapena eta zaintza ere.

7.- Ikastetxez aldatzeagatiko txosten pertsonalean jasoko da ikasleak maila amaitu gabe beste ikastetxe batera aldatzen denean ikaslearen ikaskuntza-prozesuaren jarraitutasunerako beharrezkoa den informazioa, eta burutu diren ebaluazio partzialen emaitzak izango ditu.

8.- Ikasleen datu pertsonalak lortu eta tratatzeko, eta batez ere xedapen honek aipatzen dituen agiri ofizialetako edukiak, ikastetxe batzuek beste batzuei uzteko eta datu horien segurtasuna eta konfidentzialtasuna bermatzen duten neurriak hartzeko, datu pertsonalak babesteari buruzko indarrean den legerian eta maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren hogeita hirugarren xedapen gehigarrian ezarritakoa beteko da.

V. KAPITULUA.

IKASTETXEKO HEZKUNTZA ETA CURRICULUM PROIEKTUA

27. artikulua.- Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua.

1.- Proiektu honen ondorioetarako Ikastetxeko Hezkuntza Proiektutzat ulertzen da hezkuntza-aukera eta jarraibide handiak jasotzen dituen proposamen integrala; aukera eta jarraibide horiek ikastetxean hezkuntza-komunitatearen esku-hartze prozesua modu koherentean bideratzeko erreferentzia gisa balio dute.

2.- Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuak jarduteko baloreak, helburuak eta lehentasunak, bizikidetza-plana, ikasteko prozesuan hizkuntzak erabiltzeko, aukera askeko ikasgaiak eskaintzeko irizpideak, ebaluazio-prozesuaren alderdi orokorrak, tutoretzako ekintza-plana eta aniztasunari arreta emateko neurriak eta ikastetxeak zehazten dituen bestelako alderdiak jasoko ditu. Hori guztia euskal gizartearen zein ikastetxearen inguruaren testuinguru sozioekonomiko eta kulturalari erantzunez eta testuinguru horretara, ikasleen ezaugarri eta premietara egokituz, neurri horien funtsezko helburua oinarritzko xedeak eta gaitasunak lortzea erraztea izan behar dela aintzat hartuz.

3.- Ikastetxe publikoetako Ordezkaritza Organo Nagusiari, edo itunpeko ikastetxe pribatuetako titularrari dagokio

Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua onestea, eta edonola ere jendeari jakinarazi beharko zaio.

4.- Ikastetxeek, halaber, konpromisoak sustatuko dituzte familiekin, profesionalekin eta ikasleekin; batzuek zein besteek zein eginkizun eta jarduera egiteko konpromisoa hartuko duten zehazteko eta hezkuntza-prozesua errazteko.

28. artikulua: Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua.

1.- Dekretu honen ondorioetarako, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektu bezala ulertuko da irakaskuntzarekin eta hizkuntzen erabilerarekin loturiko alderdi guztien plangintza, ikastetxe bakoitzak bere esparruan burutzeko egiten duena. Hezkuntza-proiektuak Hezkuntza Proiektuan jasotako hezkuntza-prozesuko hizkuntzak erabiltzeko eta irakasteko irizpideak garatuko ditu eta Curriculum Proiektuan hizkuntzen trataera zehaztuko du. Curriculum Proiektuan jasotako erabakiak ikastetxeko beste agiri batzuetan ere izango dute zuzeneko eragina: barruko araudia, urteko plangintza, barruko eta kanpoko harremanak arautzen dituzten printzipioak, eta abar; horien bidez Hezkuntza Proiektuan erabakitako printzipioak gauzatzea bideratzen da.

2.- Ikastetxe bakoitzak Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan Hezkuntza Proiektua izango du.

29. artikulua.- Ikastetxeko Curriculum Proiektua.

1.- Dekretu honen ondorioetarako Curriculum Proiektu gisa ulertzen da Dekretu honetan ezarritako ikastetxerako curriculumak zehaztea.

2.- Curriculum Proiektuak Dekretu honetako III. Eranskinean gehitutako curriculumak egokitu beharko du ikastetxeko testuinguru sozioekonomiko eta kulturalera, ikasleen ezaugarri eta premietara, hizkuntza-aukeretara eta ikastetxe bakoitzeko baliabideetara, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua erreferentzia gisa hartuz eta Batxilergoko maila bakoitzerako zehaztuz.

3.- Ikastetxeko Curriculum Proiektuak gutxienez honako zehaztapenak izango ditu:

- Ikasleen premietara egokitutako irakaskuntzako gaitasunak, helburuak eta edukiak irakaskuntzako alderdi guztietan.

- Ikasturte bakoitzeko ebaluazio-irizpideak, Batxilergoa amaitzean gaitasunen garapenaren gutxieneko mailak eta ebaluazio- eta promozio-prozesuari buruzko erabakiak zehaztea.

- Hizkuntza Proiektuko curriculum-alderdiak.
 - Irizpide pedagogiko eta didaktikoak eta aukera metodologikoak, eta ikastetxeko irakasleen lanaren jarraipena eta koherentzia ziurtatzen duten curriculum-materialak zehaztea.
 - Hezkuntza-laguntza berariaz behar duten ikasleentzako tratamendu integralerako irizpideak, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak zein banakako gaitasun handia duten ikasleak eta hezkuntza-sisteman berandu sartutakoak ere.
 - Erabakiak hautazkotasunari dagokionez.
 - Tutoretza-ekintzarako eta hezkuntza-orientazioaren garapenerako irizpideak.
- 4.- Hainbat hezkuntza-maila ematen dituzten ikastetxeetan curriculum-proiektuak hezkuntza-maila bakoitzaren berezitasunak jasoko ditu beren arteko koherentzia mantenduz.

30. artikulua.- Ikastetxeko Curriculum Proiektua egitea

1.- Ikastetxeek Curriculum Proiektua egingo dute ikasturte ezberdinak ezartzen diren heinean. Ezarpen-prozesua amaitu ondoren, Curriculum Proiektua Hezkuntza Administrazioan aurkeztuko da, honek, Hezkuntza Ikuskaritzaren txostenaren ostean aplika daitezkeen araudien xedapenekin bat datorren ala ez erabaki dezan eta, hala denean, proiektuaren bideragarritasunari buruzko gogoeta egokiak egin ditzan.

2.- Itunpeko ikastetxe publikoetan Curriculum Proiektua irakasleen klaustroak egin behar izango du. Klaustroari berari dagokio proiektua onestea, ikastetxe publikoen kasuan ordezkari-organoren eta itunpeko ikastetxe pribatuak Eskola Kontseiluari entzun ondoren. Curriculum Proiektuan jasotzen diren urteko zehaztapenak irakaskuntza-jardueren programan eta prestakuntza-jardueren (eskolaz kanpoko ekintzak eta ekintza osagarriak) programan zehaztuko dira urteko planaren barruan.

3.- Diru publikoek ordaintzen ez dituzten ikastetxe pribatuak curriculum-proiektuak eskumenen barneko banaketaren arabera egin eta onetsiko dira.

4.- Ikastetxeko Curriculum Proiektuak ikastetxean ematen diren hezkuntza-etapa guztiak jasoko ditu. Normalean aurreko ikasturteetako beste ikastetxeetako ikasleak hartzen dituzten ikastetxeen kasuan, ikastetxe bakoitzaren Curriculum Proiektuak egiteko prozesuaren koordinazio-batzordea osatuko da, beren arteko koherentzia ahalbidetzeko.

5.- Maila bakoitzean lortu behar diren gutxieneko helburuak zein ikastetxeko curriculum-proiektuan onetsitako ebaluazio-irizpideak ikasturtearen hasieran jarriko dira jendaurrean.

31. artikulua.- Ikasgelako curriculumaren plangintza.

1.- Irakasleek beren irakaslanak ikastetxeko curriculum-proiektuaren arabera planifikatuko dute, beren ikasleen ezaugarri berezietara egokituz.

2.- Ziklo edo maila berean irakasten duten irakasleek beren ikasgeletako programazioak koordinatuko dituzte koherenteak izan daitezen.

3.- Ikasgai bera ematen dutenek ikasgelako curriculum-programazioa egiten lagunduko dute, hala, koordinazioa, arlo edo ikasgai bera ikasten duten ikasleen aukera-berdintasuna eta Batxilergoan zehar egiten duten aurrerapena berma daitezen.

32. artikulua.- Tutoretza eta orientazioa.

1.- Hezkuntza Orientazioa hezkuntza-jarduerako laguntza-prozesu jarraia eta sistematikoa da, eta horren helburua ikasleei proiektu pertsonalaren eta profesionalaren jabe izateko gaitasunak lortzen laguntzea da.

2.- Tutoretza Ekintzako Plana, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuaren barruan, Oinarrizko Hezkuntzatik Batxilergorako ikasle guztiei zuzenduriko ekintzak, orientaziorako eta bestelakoetarako, antolatzen dituen egitura da, eta banakako zein taldeko ekintzen bidez landuko dira.

3.- Plan hori garatzea tutoreari dagokio, irakasle-taldearekin eta talde horretan eragiten duten bestelako eragileekin koordinatuz. Halaber, ikastetxeko orientazioko profesionalen aholkularitza izango du, batez ere orientazio profesionalari dagokionez.

4.- Ikastetxe bateko Tutoretza Ekintzako Planak gutxienez honako idatz-zatiak izango ditu:

- Tutoretzan aztertuko diren gaitasunak, helburuak eta edukiak (orientazio eta jarraipeneak) ikasleen premietara egokitutakoak.

- Arlo ezberdinetan tutoreei dagozkien ekintzak: ikasleak, irakasle-taldea, familiak eta bestelakoak.

- Ikasturtean zehar ekintza horiek planifikatzea.

- Planaren ebaluazio-irizpideak.

5.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak Tutoretzako Ekintza Plana egin eta garatzeko orientabideak emango ditu eta hau irakasleek ikastetxeari eskaintzen dieten dedikazio zuzeneko ordutegian garatuko da batez ere, ikasleen banakako eta taldeko arreta hobea izateko.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehenengoa.- Erljioa ikasgaia.

1.- Ikasturtearen hasieran, adin nagusiko ikasleek, gurasoek edo adingabeen tutoreek adierazi egingo dute erlijioa oinarrizko beste ikasgaien baldintza beretan eta ikastetxeak Batxilergorako finkatutako ikas-ordutegiaren barruan ikasteko asmoa duten ala ez.

2.- Erljioa ikasi nahi dutenek honakoan artean aukeratu beharko dute:

- erlijio katolikoa.

- Estatuak hezkuntza-arloan lankidetzaren hitzarmenak sinatuta dituen erlijioen ikaskuntza, hitzarmen horietan jasotako baldintzetan.

3.- Erljioa ikasgaiaren ebaluazioa Batxilergoko gainerako ikasgaien baldintza eta ondorio berberekin egingo da. Erljio ezberdinak diren ikasgaien ebaluazioa, Estatuak lankidetzaren hitzarmenak sinatuta dituen erlijioak alegia, akordio horietan ezarritakora egokituko da.

4.- Erljio katolikoaren eta bestelako erlijioen, Estatuak hezkuntzari dagokionez lankidetzaren hitzarmenak sinatuta dituen erlijioen ikaskuntzaren curriculumak eliza-hierarkiak eta kasuan kasuko agintari erlijiosoen ezarritakoa izango da.

5.- Berdintasunaren printzipioa eta ikasle guztien arteko lehia askea bermatze aldera, erlijioa ikasgaiaren ebaluazioan lortutako kalifikazioak ez dira zenbatuko espediente akademikoak lehia sartzen diren deialdietan, ezta ikasleak onartzeko orduan batezbesteko nota lortzean ere, eskatzaileen artean aukeraketa egiteko horretara jo behar denean.

Bigarrena.- Euskal hezkuntzaren sisteman berandu sartzea.

1.- Ikastetxeek euskal hezkuntza-sisteman berandu sartzen diren ikasleak ikasketen historialak, ezagutzak eta bestelako inguruabarrak kontuan izanik eskolatuko dituzte, Batxilergo amaizten denean gaitasunak lortzeko modu baikorrenean.

2.- Hizkuntza ofizialetan gabezia larriak dituztenean, arreta berezia izango dute ikasteko programa zehatzen garapenaren bidez. Arreta hori, edonola ere, ohiko taldeetan eskolatzearen aldi berean izango da; horiekin asteko ordutegiaren zati handia batera izango dute.

Hirugarrena.- Batxilergoko ikasketak bateratzea.

1.- Ikastetxeek Batxilergoko ikasketak musika eta dantzako ikasketa artistiko profesionalekin aldi berean egiteko aukera emango dute. Ikasketa horietako ikasgai guztiak aukerako bezala hartuko dira bi ikasketak aldi berean egiten dituzten ikasleentzat. Horretarako, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak ikasketen antolamendurako neurri egokiak hartuko ditu.

2.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak eskolatzeko aparteko neurriak baimendu ahal izango ditu errendimendu handiko kirol-jarduerak egin eta egoera berdintsuak dituztenentzat.

Laugarrena.- Helduen hezkuntza.

1.- Batxilergoko titulua lortu nahi duten helduek beren baldintza eta premietara egokituriko eskaintza izango dute.

2.- Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak urrutiko eta bertaratutako erregimenean helduen Batxilergoaren antolamendua eta ebaluazioa araupetuko ditu.

3.- Batxilergoa helduen hezkuntzak agintzen duen malgutasunaren printzipiora egokitze aldera, egiten den eskaintzan ez da aplikatuko Dekretu honetako 23. eta 24. artikuluetan ezarritakoa.

4.- Halaber, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoaren 69.4 artikuluan ezarritakoaren arabera, hogeitun urtetik gorakoek Batxilergoko titulua zuzenean lortu ahal izateko probak araupetu

eta antolatuko ditu aldizka, baldin eta Dekretu honetan jasotako Batxilergoko helburuak lortu izana erakusten badute. Probak modu bereizian antolatuko dira Batxilergoko modalitateen arabera.

Bosgarrena.- Urriaren 16ko 175/2007 Dekretua aldatzea.

1. 26. artikuluari idatz-zati berria gehitu zaio:
"Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako laugarren ikasturtean ikasleek aukerako ikasgai bat edo gehiago ikasi ahal izango dituzte".

2. 32.3. artikulua aldatu da:

"Oro har, ikasleek erregimen arruntean egoteko eskubidea izango dute hamazortzi urte arte, ikasturtea amaitzen den urtean beteta"

3. 35.2. artikulua azken paragrafoa aldatu da:

"Titulua lortu ez dutenek gaingaitu ez dituzten ikasgaien ezohiko proba egin ahal izango dute, baldin eta gaingaitu gabeko ikasgai-kopurua bost baino handiagoa ez bada hurrengo bi urteetan zehar".

4. Bigarren xedapen gehigarriaren 4. puntua ezabatu da.

XEDAPEN IRAGANKORRA Batxilergoko kalifikazioen liburuaren baliotasuna.

Batxilergoko kalifikazioen liburuak, 2007-2008 ikasturtearen amaierara arte egindako ikasketei dagokienez indarrean den legerian ezarritako ziurtapen-ondorioak izango dituzte. Ikasturte hori amaitzen denean eginbide egokiz itxiko dira eta gainontzeko orrialdeak gauzaeztandu egingo dira. Ikasketen historiala irekitzeak Batxilergoko kalifikazioen aurreko liburuaren jarraipena egitea eragiten duenean, ikasketen historial horretan kalifikazioen liburuaren segida eta zenbakia agertuko dira. Inguruabar horiek kasuan kasuko ikasketa-espeditentean ere agertuko dira.

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

Indargabetuta geratzen dira Dekretu honetan ezartzen denaren aurkako maila bereko edo gutxiagoko xedapen guztiak.

AZKEN XEDAPENA

Dekretu hau Euskal Herriko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunaren biharamunetik aurrera jarriko da indarrean.

Vitoria-Gasteizen,

Lehendakaria

JUAN JOSÉ IBARRETXE MARKUARTU.

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburua,

JOSÉ ANTONIO CAMPOS GRANADOS.

I. ERANSKINA

BATXILERGOKO IKASGAIAK MAILATAN BANATZEA

GUTXIENENKO ORDUTEGIA

LEHENENGO MAILA		BIGARREN MAILA	
IKASGAI OROKORRAK	ORDUAK	IKASGAI OROKORRAK	ORDUAK
Gaztelania eta literatura I	3	Gaztelania eta literatura II	3
Euskara eta literatura I	3	Euskara eta literatura II	3
Atzerriko hizkuntza I	3	Atzerriko hizkuntza II	3
Filosofia eta herritartasuna	2	Filosofiaren historia	3
Mundu garaikiderako zientziak	2	Espainiako historia	3
Gorputz-hezkuntza	2		
GUZTIRA	15	GUZTIRA	15
MODALITATEKO IKASGAIAK	ORDUAK	MODALITATEKO IKASGAIAK	ORDUAK
3 orduko 3 ikasgai	9	3 orduko 3 ikasgai	9
AUKERAKO IKASGAIAK	ORDUAK	AUKERAKO IKASGAIAK	ORDUAK
3 orduko 1 ikasgai	3	3 orduko 1 ikasgai	3
ERLIJIOA	1*	ERLIJIOA	1*
NAHIERARA HARTZEKO ORDUAK	5	NAHIERARA HARTZEKO ORDUAK	5
ORDUAK GUZTIRA	32	ORDUAK GUZTIRA	32

- Batxilergoko ikasgaietako bat atzerriko hizkuntzan ematea erabakitzen duten ikastetxeek, hirutik bi ordura gutxitu ahal izango dute atzerriko hizkuntza I eta II-ko ordutegia.

*Ikasturtearen hasieran, adin nagusiko ikasleek, gurasoek edo adingabeen tutoreek erlijioa ikasteko asmoa duten ala ez adieraziko dute.

BATXILERGOKO IKASGAIK MAILATAN BANATZEA

ERREFERENTZIA ORDUTEGIA

LEHENENGO MAILA		BIGARREN MAILA	
IKASGAI OROKORRAK	ORDUAK	IKASGAI OROKORRAK	ORDUAK
Gaztelania eta litartura I	3	Gaztelania eta literatura I	3
Euskara eta literatura I	3	Euskara eta literatura II	3
Azterriko hizkuntza	3	Atzerriko hizkuntza II	3
Filosofia eta herritartasuna	3	Filosofiaren historia	3
Mundu garaikiderako zientziak	2	Espainiako historia	4
Gorputz-hezkuntza	2		
GUZTIRA	16	GUZTIRA	16
MODALITATEKO IKASGAIK	ORDUAK	MODALITATEKO IKASGAIK	ORDUAK
4 orduko 3 ikasgai	12	4 orduko 3 ikasgai	12
AUKERAKO IKASGAIK	ORDUAK	AUKERAKO IKASGAIK	ORDUAK
4 orduko 1 ikasgai	4	4 orduko 1 ikasgai	4
ERLIJIOA	1*	ERLIJIOA	1*

ORDUAK GUZTIRA	32	ORDUAK GUZTIRA	32
----------------	----	----------------	----

*Ikasturtearen hasieran, adin nagusiko ikasleek, gurasoek edo adingabeen tutoreek erlijioa ikasteko asmoa duten ala ez adieraziko dute.

II. ERANSKINA

HEZKUNTZA GAITASUN OROKORRAK ETA OINARRIZKO GAITASUNAK
BATXILERGOAN

Gaitasunetan oinarrituriko curriculumaren planteamendua honakoagan kontzientzia hartzean justifikatzen da: Batxilergoko helburuak lortze aldera, ikasleak goi-mailako ikasketak hasteko, bizitza osoko ikaskuntzarako prestatzeko eginkizuna duen eta pertsonen garapenaren, hezigarriagoa eta egiten jakitera bideratuago dagoena, alderdi guztiak hobe osatzen dituen curriculuma behar da. Hezkuntza-ikuspuntua horretatik Batxilergoko oinarritzko gaitasunak gehitzea egokia dela frogatzen da.

ELGaren proiektuak, Gaitasunen Definizioa eta Hautaketa izenekoak (DeSeCo), askotariko betekizunak modu egokian burutu eta eskaera konplexuei erantzuteko ahalmen bezala zehazten du gaitasuna. Ekintza eraginkorra lortzeko batera mobilizatzen diren trebetasun praktiko, ezagutza, motibazio, balio etiko, jarrera, emozio eta bestelako gizarte- eta jarrera-alderdien konbinazioa da. Ondorengo ezaugarri bereizgarriak dituzte: "egiten jakitea" da, hau da, aplikatzen den jakintza da, askotariko testuinguruetara aplika daiteke eta integratzailea da, eta ezagutzak, prozedurak eta jarrerak barne hartzen ditu. Edukiak ulertzeko modu bateratu horrek kontzeptuzko, prozedurazko eta jarrerazko edukien inguruan egin den ulermenaren (askotan zatikatutakoa) aldean aldaketa dakar.

Europar Batasunak bere kide guztiei hezkuntza-sistemen berritzean oinarritzko gaitasunak edo gakoak "errealizazio eta garapen pertsonalerako denek behar dituztenak, baita biztanle aktibo, gizarteratze edo lanerako" gehituz hezkuntzako ikuspuntu berriak barne hartzeko gomendatu zien. Gaitasun bat funtsezko edo oinarritzko bezala aukeratua izateko, DeSeCoren ustez hiru baldintza bete behar lituzke: maila pertsonal eta sozialeko balio handiko emaitzak lortzen laguntzea, testuinguru eta eremu garrantzitsuen aukera zabalean aplikatu ahal izatea eta eskuratzen duten pertsonen eskakizun konplexuak arrakastaz gainditzen ahalbidetzea. Hau da, gaitasunak oinarritzkoak edo funtsezkoak dira biztanle guztientzat baliodunak direnean, sexua, izaera soziala eta kulturala eta familiaren ingurua bazter utzita.

Halaber, Oinarritzko Hezkuntzaren curriculuma xedatzen duen eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzen den urriaren 16ko 175/2007 Dekretuak, oinarritzko zein bizitza osoko ikaskuntzen hezkuntza bateraturako ardatz erreferentzial gisa hezkuntzako gaitasun orokorren kontzeptua gehitu zuen berritasun bezala;

gaitasun horiek hezkuntza-testuinguru guztietan ikasten dira, testuinguru formal zein informaletan. Hezkuntza-gaitasun horiek ez dira zuzenean ebaluatuko; iraunkorrak dira eta hezkuntza-prozesu osoaren plangintzan eta garapenean bitarteko lokarri eta lotura gisa balio dute, hala, hezkuntza-planteamendu osatuagoa eta gaitasun-mota guztiak lortzea ahalbidetzen dute.

Ildo horretan kokatzen da ELGaren DeSeCo programaren planteamendua beren artean loturiko, eta garapen pertsonalerako eta funtzionamendu sozial egokirako beharrezkoak diren gaitasun-eremu funtsezkoak daudela aintzat hartuz gero. Unibertsitateko curriculumak berritzeak, jadanik sinatuta dauden Europako itunetatik eratorritakoak, hezkuntza-gaitasun orokorren eta bizitza osoko ikaskuntzaren ildo berean 2010 inguruan Goi Mailako Hezkuntza kokatzen du graduako eta graduondoko titulu berrien egitura-ardatz bezala.

Beste alde batetik, goi-mailako prestakuntza-zikloei dagozkien goi-mailako ikasketek, hasieratik oinarritu dute beren curriculumak gaitasun profesionalak lortzean, ikasleei kasuan kasuko lanbideak burutzeko gaitzen dituztenak alegia. Gainera, unibertsitateko ikasketak Goi Mailako Hezkuntzaren Europako Esparrura egokitzeak irizpide berriak barne hartu ditu, irakaskuntzan oinarrituriko egungo sistematik Bolognako adierazpenak diseinatutakora igarotzea ahalbidetzen dute. Bolognako adierazpenak ardatz nagusi bezala irakatsi eta ikasteko prozesua eta ezagutzak eskuratzea ez ezik gaitasunak garatzea ere badu. Egokitze horrek unibertsitateak hezkuntzako metodologiak berritzera behartzen ditu, honako printzipioetan oinarrituriko eredu metodologikorantz bideratuz: ikasleek inplikazio eta autonomia handiagoa izatea, jarduera praktikoen garrantzia nabarmena eta egoera eta testuinguru egokietan ikasleen ikaskuntza-prozesuaren bitartekari eta laguntzaile eginkizuna izatea irakasleek.

Batxilergoa Oinarrizko Hezkuntzaren eta goi-mailako ikasketen artean dago, beraz, ezin die planteamendu berriei muzin egin. Erdi-mailako hezkuntza-etapa izanik, Oinarrizko Hezkuntzaren hezkuntza-gaitasun orokorrak eta oinarrizkoak zein unibertsitateko ikasketei buruz Bolognan erabakitako prozesutik eratorritako irakatsi eta ikasteko orientazio berriak kontuan hartzea behartzen du.

Batxilergoan gaitasunen garapena estu lotuta dago gaitasun horien erabilera-eremuetara. Derrigorrezko hezkuntza amaitu ondoren, etapa horretan lantzen diren gaitasunak aukeratzeko gaitasun-eremu pertsonal eta sozialak lehentasunezkoak izan diren hezkuntza amaitu ondoren alegia, Batxilergoan ikasleak laneratzeko eta lanbideratzeko prestatzen dituen ondorengo ikasketak izateko beharrezkoak diren gaitasunetan bereziki eragiten duten ikaskuntzei lehentasuna eman eta horiek finkatu behar dira, hezkuntzako edozein

curriculum-proposamenekin batera doan eremu pertsonala eta soziala albo batera utzi gabe.

Batxilergoko hezkuntza-gaitasun orokorrak zuzenean daude lotuta deskribatutako Oinarrizko Hezkuntzako gaitasunekin, izan ere, bizitza osorako oinarrizkoa zein iraunkorra den heziketa osorako erreferentziako ardatz nagusiak dira, hezkuntza-testuinguru guztietan ikasten direnak, formalak nahiz informalak izan. Hezkuntza-gaitasun orokor horiek Batxilergoko ikasgai guztiek dituzte, Oinarrizko Hezkuntzako arlo eta ikasgai guztiak bezalaxe. Honako hauek dira:

- 1.- Erantzukizunez bizitzen ikasi.
- 2.- Ikasten eta pentsatzen ikasi.
- 3.- Komunikatzen ikasi.
- 4.- Elkarrekin bizitzen ikasi.
- 5.- Pertsona bezala garatzen ikasi.
- 6.- Egiten eta gauzei ekiten ikasi.

Batxilergoko hezkuntza-gaitasunak ez dira zuzenean ebaluatuko; iraunkorrak dira eta hezkuntza-prozesu osoaren plangintzan eta garapenean bitarteko lokarri eta lotura gisa balio dute, hala, hezkuntza-planteamendu osatuagoa eta gaitasun-mota guztiak lortzea ahalbidetzen dute.

Bestalde, Oinarrizko Hezkuntzan zehaztutako oinarrizko zortzi gaitasunak baliadunak dira oraindik Batxilergoan, izan ere, etapa horretan DeSeCo-k proposaturiko hiru baldintzak betetzen dira: maila pertsonal eta sozialeko balio handiko emaitzak lortzen laguntzea, testuinguru eta eremu garrantzitsuen aukera zabalean aplikatu ahal izatea eta eskuratzen duten pertsonen eskakizun konplexuak arrakastaz gainditzen ahalbidetzea. Batxilergoko gaitasun horien ezaugarria honakoa da: hezkuntza-ibilbidea prestatzen duten modalitate, bide, modalitateko eta aukerako ikasgaien arabera ikasleek gaitasun horietan lortzen duten espezializazio- eta sakontze-maila handia.

Premisa horiek kontuan izanik, Batxilergoko oinarrizko gaitasuntzat hartzen da Batxilergoan ikasten duten ikasle guztiek pertsona moduan errealizatu eta garatzeko eta biztanle aktibo izateko eta gizarteratzeko behar duten testuingurura egokitutako ezagutza, trabetasun, abilezia, jarrera eta balioen konbinazio bateratua. Horiek, aukeratzen duen hezkuntza-ibilbidearen arabera maila ezberdinean lortu behar ditu. Erreferentziako ardatz nagusiak diren hezkuntza-gaitasun orokorrak ez bezala, oinarrizko gaitasunek ikasleentzat beharrezkotzat jotzen diren lortzeko helburuak adierazten dituzte ikasleak aukeratzen dituen modalitate, bide, modalitateko eta aukerako ikasgaien arabera, eta beraz, ebaluazio-erreferentzia osatzen dute. Honako hauek dira:

- a) Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna.
- b) Ikasten ikasteko gaitasuna
- c) Matematikarako gaitasuna
- d) Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna
- e) Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna
- f) Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna
- g) Giza eta arte-kulturarako gaitasuna
- h) Norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna

Gaitasun bakoitzeko planteamenduan egoera eta testuinguru zehatzetan ezagutzen erabileraren garrantzia nabarmentzen da. Kontua ez da kontrajartzea, baizik eta jakintza eta egiten jakitea, ezagutza eta ekintza, teoria eta praktika bateratzea. Trebea izateko ezagutza edo jakintza kontzeptualak, prozedurak, jarduteko arauak edo jarraibideak eta eginkizun bat burutzeko aukera ematen duten jarrera edo motibazio-xedapenak modu koordinatu eta bateratuan erabili behar dira.

Ezagutzen erabileraren garrantzia nabarmentzeak ez du esan nahi Batxilergoan lortu behar diren gaitasunak planteamendu utilitaristara murriztu behar direnik, ezta kultura-onare berezi nahiz unibertsala ikasi, berriz egin eta besterentzeak duen garrantzia gutxitu behar denik ere. Zenbait ezagutza, esperientzia, sentimendu eta jarrera daude garenak izatea eragiten dutenak, gure bizitzarako garrantzitsuak direnak, geure buruak, gizartea eta natura ezagutzeko balio dutenak. Pentsamendua eta izaera osatzen duten ezagutzak dira, eta hori egiteko modu bihurtzen da. Hezkuntza-sisteman Batxilergoaren oinarriko gaitasunen eremuak berdinak dira leku guztietan, baina gaitasun horien lorpena eta erabilera desberdina da testuinguru berezi bakoitzean.

Batxilergoko hezkuntza-gaitasun orokorrak eta oinarriko gaitasunak Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumean sartzeak autonomia erkidegoan eta munduan bizitzeko beharrezkoak diren ikaskuntzak nabarmentzea ahalbidetu behar luke, planteamendu integratzaile batetik eta eskuratutako jakintzak aplikatzera bideratutakoa. Oinarriko gaitasunak azpimarratzeak ikasleek jarduteko askotariko moduak garatzea lortu eta egoera berriei aurre egiteko gaitasuna eskuratzeko ikaskuntzak bideratzea eskatzen du. Batxilergoa amaitzean hautatutako aukeraren arabera lortu behar diren gaitasunak goi-mailako ikasketak jarraitzeko edo bizitza aktiboa hasteko oinarria izango dira, eta edonola ere helduaroan sartzea eta bizitza osoko ikaskuntza bezala gaitasun horiek garatu, ikasi eta eguneratzea ahalbidetuko dute.

Europako Parlamentuaren 2006ko irailaren 26ko gomendioari erantzunez, Euskal Autonomia Erkidegoak Batxilergoa zuzentzen duten arautegiko xedapenetan ondorengo hezkuntza-gaitasun orokorrak eta oinarriko gaitasunak gehitzea erabaki du, Goi Mailako Hezkuntzarako Euskal Herriko hezkuntza-komunitateak egindako "Derrigorrezko Eskolaldirako Euskal Curriculum" eta

"Euskal Herrirako Curriculumuma" proposamenak, Goi-mailako Hezkuntzaren Europako Esparruaren antolaketa berria eta Batxilergoa irakasteko hezkuntza-sareen esperientzia eta goi-mailako prestakuntza-zikloak kontuan izanik.

HEZKUNTZA GAITASUN OROKORRAK

Curriculumuma garatzeko, Batxilergoan honako hezkuntza-gaitasun orokorrak proposatzen dira:

1.- Modu autonomoan erantzukizunez bizitzen ikastea, norbere burua ezagutu, osasun mentala eta fisikoa zaindu eta ohitura osasuntsuak garatzen ikasiz. Gizaki guztion eta oraingo eta etorkizuneko belaunaldien ondarea diren naturaz eta natura-baliabideez modu erantzulean gozatzen ikastea.

2.- Ikasten eta pentsatzen ikastea, informazioa interpretatzen, sortzen eta ebaluatzen, erabakiak hartzen eta arazoak konpontzen, ikasteko eta lan egiteko ohiturak eta ikasteko estrategiak ikasiz, ezagutzaren eta esperientziaren askotariko arloetan arazoak identifikatu eta konpontzeko ezagutza zientifiko eta matematikoaren metodoak aplikatzen ikasiz.

3.- Hizkuntza ofizialetan eta gutxienez atzerriko hizkuntza batean komunikatzen ikastea, modu kritikoan erabiltzen eta interpretatzen ikastea hedabideak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eta baita musika- eta gorputz-hizkuntza artistikoak, gorputz-hizkuntza plastikoak eta bisualak ere.

4.- Elkarrekin bizitzen ikastea, harreman positiboak izaten eta gatazka-egoeretan elkarrizketa eta negoziazioa erabiltzen, modu aktibo eta demokratikoan parte hartzen, taldean lan egiten eta elkarlanean jarduten eta aniztasuna errespetatzen ikasiz.

5.- Pertsona bezala garatzen ikasi, norbera izan, emozio negatiboak kontrolatu eta modu positiboan eta errealistean norbere burua baloratu, autonomoa eta norbere erabakien erantzulea izan eta printzipio etikoen arabera jardunez.

6.- Gauzak egiten eta horiei ekiten ikastea, erabakiak hartzeko eta erantzukizuna nork bere gain hartzeko ekimena izan, ahalegina eta zailtasunak gainditzea baloratu eta bizitzako eremu ezberdinetan ekimen saiatuak praktikatu.

OINARRIZKO GAITASUNAK

Ondokoak dira Batxilergoan oinarrizko gaitasunak:

1. Zientzia, teknologia eta osasun-kulturarako gaitasuna.
2. Ikasten ikasteko gaitasuna

3. Matematikarako gaitasuna
4. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna
5. Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna
6. Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna
7. Giza- eta arte-kulturarako gaitasuna
8. Norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna

Oinarrizko gaitasunen artean zeharrekoagoak diren batzuk daude eta lehentasunez Batxilergoko ikasgai orokorren bidez lortzen dira. Honako hauek dira:

- Ikasten ikasteko gaitasuna
- Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna
- Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna
- Norberaren autonomiarako eta ekimenerako gaitasuna

Beste gaitasun batzuk estuago lotuta daude modalitate, bide edo curriculumeko ikasgai zehatzekin. Honako hauek dira:

- Zientzia, teknologia eta osasun-kulturarako gaitasuna.
- Matematikarako gaitasuna
- Giza eta arte-kulturarako gaitasuna

Azkenik, hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna zeharrekoa eta diziplina artekoa da aldi berean, izan ere, adierazpenak edo ulermenak modu berean eragiten die ikasgai guztiei; literatura-hizkuntza edo hizkuntza-teoriak ordea neurri handiagoan curriculum-ikasgai zehatzei dagozkie.

Hala ere, oinarrizko gaitasun guztiak modu berean dira garrantzitsuak, izan ere, horietako bakoitzak ezagutzaren gizartearen barruan bizitzan arrakasta izaten lagun dezakete eta aldi berean funtsezko alderdi jakinek esparru batean beste esparru bateko gaitasuna babesten duten eremua osatzen dute.

Eranskin honetan oinarrizko gaitasunen deskribapena, helburua eta alderdi bereizgarriak jasotzen dira eta, horietako bakoitzean, Batxilergoa amaitzean ikasle guztiek lortu behar duten oinarrizko maila zehazteko aholkuak ematen dira.

1.- ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA OSASUN KULTURARAKO GAITASUNA

Gaitasun hori mundu fisikoarekin harremana izateko trebetasunari dagokio, natura-alderdiei zein gizakiaren ekintzak sortutakoiei dagokienez; hala, gertaerak ulertzea, ondorioak iragartzea eta norbere bizi-baldintzak, beste pertsonenak eta gainontzeko bizidunenak hobetzeko eta babesteko zuzenduriko jarduera ahalbidetzen da. Azken batean, bizitzako eta

ezagutzaren askotariko arloetan (osasuna, jardura emankorra, kontsumoa, zientzia, prozesu teknologikoak, eta abar) egoki, autonomiaz eta norbere ekimenez moldatzeko eta mundua interpretatzeko trebetasunak ditu; horrek, fenomenoak aztertzea ahalbidetzen duten oinarritzko kontzeptu eta printzipioak aplikatzea eskatzen du tartean diren ezagutza zientifikoaren arlo ezberdinetatik.

Hala, gaitasun honi dagozkio bizitza eta gizakiaren jardura garatzen diren espazio fisikoaren pertzepzio egokia, eskala handian zein inguru hurbilean, eta inguruko espazioarekin harremana izateko trebetasuna: espazio fisiko horretan mugitzea eta objektuek eta hauen posizioak esku hartzen duten arazoak ebaztea.

Halaber, espazio fisikoarekin harremana izateko gaitasunak espazioan pertsonen presentziak, beren finkapena, jarduerak, gehitzen dituzten aldaketek eta ondorioz sortzen diren paisaiek duten eraginaz jabetzea dakar berekin, baita gizaki guztiak garapenaren onura izatearen garrantziaz eta garapen horrek baliabideak eta natura-aniztasuna babesten, eta elkartasun orokorra eta belaunaldien artekoa mantentzen saiatzeaz jabetzea. Halaber, errealitatea behatzean eta informazio- eta iragarki-mezuak aztertzean espiritu kritikoa eta eguneroko bizimoduan kontsumo arduratsuko ohiturak erakustea dakar berekin.

Gaitasun horrek, eta giza-gorputzaren ezagutzatik, naturatik eta gizonek eta emakumeek naturarekin duten harremanetik abiatuta, bizitzeko modu batzuen edo beste batzuen ondorioak arrazoiz argudiatzeko eta inguru natural eta sozial osasuntsuan bizitza fisiko eta mental osasuntsua izateko aukera ematen dute. Halaber, osasunaren dimentsio bikoitza -banan banakoa eta taldekoa- aintzat hartzea eta erantzukizunez jokatzeko eta besteenganako eta norbere buruaganako errespetua erakustea dakar.

Gaitasun honek aukera ematen du galderak eta arazoak identifikatzeko eta probetan oinarrituriko ondorioak izatea, mundu fisikoa ulertu eta honi eta gizakien jarduerak ingurunean, osasunean eta pertsonen bizi-kalitatean eragiten dituen aldaketei buruzko erabakiak hartzeko helburuarekin. Ezagutza eta prozedura horiek aplikatzea dakar, pertsonen, erakundeen eta ingurumenaren premia edo eskaera gisa ulertzen denari erantzuna emateko.

Nozio, kontzeptu zientifiko eta tekniko batzuk aplikatzea ere gehitzen du, baita aurrez ulertutako oinarritzko teoria zientifikoak ere. Horrek azterketa sistematikoaren eta ikerketa zientifikoaren prozesuak eta jarrerak praktikan jartzeko trebetasun jarraitua dakar berekin: arazo garrantzitsuak identifikatu eta planteatzea; zuzeneko edo zeharreko behaketak burutzea behaketa horiek bideratzen dituen teoria- edo

interpretazio-esparruaz jabetuz; galderak egitea; informazio kualitatibo eta kuantitatiboa zehaztu, lortu, aztertu eta adieraztea; saiatzeko konponbideak edo hipotesiak planteatu eta alderatzea; konplexutasun-maila ezberdineko iragarpenak eta inferentziak egitea; eta eskura daitekeen ezagutza teorikoa eta enpirikoa identifikatzea, galdera zientifikoei erantzuteko beharrezkoa dena eta testuinguru ugaritan (akademikoa, pertsonala eta soziala) ondorioak lortu, interpretatu, ebaluatu eta komunikatzeko dena. Halaber, jarduera ikertzailearen zein ezagutzaren gizarte-erakuntzaren izaera, sendotasuna eta mugak antzematea da.

Gaitasun horrek, gainera, konponbide teknikoen plangintzari eta erabilerari loturiko trebezia sortzen du, ekonomia- eta eraginkortasun-irizpideak jarraituz, eguneroko bizimoduko eta lan-munduko premiak asetzeko.

Gaitasun honen barruan sartzen dira gaitasun fisikoak, pertzepziozkoak eta motorrak; osasuna zaintzeko ohiturak eta ohitura aringarriak gehitzea; norbere gorputza eta sexualitatea onartzea eta barne hartzea.

Osasuna zaintzeko ohiturak gehitzeak honakoa barne hartzen du: higiene jarduerak, elikadura osasuntsua eta orekatua; ariketa fisikoa eta kirola egitea, egoneko bizitza eta gizentasuna saihestuz; atsedena hartu eta erlaxatzeko ohiturak; gorputz-jarrera egokiak hartzea, adibidez, ibiltzean, pisua eramatean, esertzean; substantzia kaltegarriak kontsumitzea, arduragabeko aisia eta jarrera arriskutsuak gaitzestea; tentsio gehiegizko tentsioa, lan-erritmo estresagarriak saihestea, eta abar. Horiek guztiak pertsonen osasuna eta bizi-kalitatea hobetzen duten jarduerak dira, eta horiek banakoen ongizate fisiko eta psikologikoari mesede egiten die. Gainera, pertsonen itxura fisikoaren ezberdintasunak modu positiboan baloratzea dakar; eredu kaltegarri edo baztertzailerak ezartzen dituzten gizarteko ohitura eta estereotipoek dagokienez kritikoa izatea ere dakar.

Kirola eta ariketa fisikoa egitea, gizakien garapen anatomikoa, fisiologikoa eta psikologikoa ahalbidetzeaz gain, komunitatean gizarteratzeko eta bertakotzeko bidea dira.

Azken batean, gaitasun horrek jasotzen den informazioa interpretatzeko eta Batxilergoko etapan garatzen diren ekimenez eta autonomia pertsonalez iragarri eta erabakiak hartzeko pentsamendu zientifikoa eta teknikoa garatzeko eta aplikatzeko bide ematen dute, izan ere, eremu zientifiko eta teknologikoko aurrerapenek bizitza pertsonalean, gizartean eta natura-munduan eragin erabakigarria dute.

Halaber, Batxilergoko ikasgai ezberdinetan ezagutza zientifikoa bereizi eta baloratuko da, batez ere modalitate

zientifiko eta teknologikoan eta zientziari eta teknologiaren garapenari loturiko balioak eta irizpide etikoak erabiltzean.

Beste alde batetik, Batxilergoan zehar, gaitasun horrek ikasleak curriculumeko ikasgai ezberdinetan eta geroz eta modu autonomoagoan metodologia zientifikoa erabiltzeko trebetasuna garatzeko gai izatea ahalbidetu behar du. Metodologia zientifiko bati loturiko prozedurak (galdera garrantzitsuak egitea, hipotesiak egitea, ebazteko estrategiak eta diseinu esperimentalak diseinatzea, informazio garrantzitsua tratatzea, ondorioak ateratzea, emaitzak jakinaraztea, eta abar) ikasgai guztiek izan behar dituzte.

Orain arte aipatutako abilezia eta trebetasunekin bat etorriz, gaitasun horrek, ikasleek, ingurumena sustatzeko kontzientzia izanik, baliabideak erantzukizunez erabiltzen ikastea eta banakoen eta taldekoen osasuna kudeatu eta kontsumitzeko arrazoizko ohiturak eskuratzeko bidea eman behar du. Konplexutasun jarraituko fenomeno naturalak ulertzeko balio behar du, gizakiaren jardueraren eraginaz jabetuz. Halaber, egungo teknologiek emandako baliabideak aprobetxatzeko balio behar du. Askotariko ikasketa-arlotatik eratorritako oinarritzko printzipio eta kontzeptuak jasotzeko gai izan behar da, zientzia, teknologia, gizartea, ingurumena, osasuna, eta abarren konplexutasuna ulertzeko eta eguneroko bizimoduko, ikasketetako, laneko testuinguru batean edo testuinguru orokorragoetan egoera problematiko errealak edo itxurazkoak ebaztean esparru teorikoa aplikatzeko.

Halaber, Batxilergoan zehar gaitasun horrek pixkanaka jasoko du pentsamendu kritikoaren erabilera, beste argudiaketa eta iritzien aurrean jarrera malgua eta irekia erakusteko ahalmena, egiaztapen- eta zehaztasun-prozedura zorrotzak erabiltzeko eta jarrera dogmatikoetatik ihes egiteko. Ezagutza zientifikoaren izaera prozesu aldakor, balizko eta dinamiko gisa baloratzea dakar, eta gizakien bilakaerari eta garapenari mesede egiten die.

2.- IKASTEN IKASTEKO GAITASUNA.

Ikasten ikasteak ikaskuntzan hasteko abileziak izatea eta geroz eta modu eraginkor eta autonomoagoan ikasten jarraitzeko gai izatea dakar, norbere helburu eta premien arabera.

Gaitasun horrek oinarritzko bi alderdi ditu. Alde batetik, norbere gaitasunez (intelektualak, emozionalak, fisikoak), gaitasun horiek garatzeko beharrezkoak diren prozesu eta estrategiez eta norbere kabuz egin daitekeenaz eta beste pertsona batzuen edo baliabideen laguntzarekin egin daitekeenaz jabetzea. Beste alde batetik, gaitasun pertsonalaren sentimendua

izatea, motibazioa, norbere buruagan konfiantza eta ikasteko gogoia ematen dituen.

Dakigunaz eta ikasi behar denaz jabetzea esan nahi du, ikasteko moduz eta ikasteko prozesuak modu eraginkorrean kudeatu eta kontrolatzeko moduz jabetzea, horiek hobetuz eta helburu pertsonalak asebetetzera bideratuz. Norbere ahalmenak eta gabeziak onartzea eskatzen du, ahalmenei probetxua ateraz eta gabeziak gaiztatzeko motibazioa eta borondatea izanik; hala, pixkanaka segurtasuna handitzen da ikasteko erronka berriei aurre egiteko.

Hori dela-eta, ikaskuntzan tartean dauden gaitasunez jabetu behar da, besteak beste, arreta, kontzentrazioa, memoria, ulermena eta hizkuntza-adierazpena edo lortzeko motibazioa, eta gaitasun horien gehieneko errendimendua eta pertsonala lortu behar da estrategia eta teknika ezberdinen laguntzarekin: ikasteko, behatzeko eta gertaera eta harremanak sistematikoki erregistratzeko teknikak, lankidetzeta-lanerako teknikak; arazoak konpontzeko, jarduerak eta denbora modu eraginkorrean planifikatu eta antolatzeke proiektuetarako; edo informazioa bildu, aukeratu eta tratatzeko baliabide eta iturri ezberdinei buruzko ezagutza, baliabide teknologikoak barne hartuz.

Halaber, galderak egiteko jakin-mina dakar; egoera edo arazo beraren aurrean erantzun posible ugariak identifikatu eta erabiltzea, erabakiak hartzeari aurre egiteari bidea ematen dioten askotariko estrategia eta metodologiak erabiliz, arrazoiz eta modu kritikoa, eskura dagoen informazioarekin.

Gainera, informazioa lortzeko -bakarka zein laguntzaz- abilezia ematen du eta, bereziki, norbere ezagutza bihurtzeko, informazio berria lehenagoko ezagutzekin eta esperientzia pertsonalarekin lotuz eta osatuz eta ezagutza eta gaitasun berriak antzeko egoeretan eta askotariko testuinguruetan aplikatzen jakinik.

Beste alde batetik, gaitasun horrek epe labur, ertain eta luzera lor daitezkeen helburuak planteatzea eskatzen du, ikasteko helburuak pixkanaka eta modu errealistan lortuz.

Ikaskuntzan iraunkortasuna izatea ere beharrezkoa da, bizitza pertsonala eta soziala aberasten duen elementu bezala baloratuz eta beraz, eskatzen duen ahalegina merezi duena. Norbere burua ebaluatu eta erregulatzeko gai izatea, erantzukizun eta konpromiso pertsonala izatea, ahalegina kudeatzen, okerrak onartzen eta besteengandik eta besteekin ikastea eragiten du.

Labur esanda, ikasten ikasteak norbere ahalmen eta ezagutzen jabe izan, horiek kudeatu eta kontrolatzea eragiten du gaitasun edo eraginkortasun pertsonalaz jabetuz, eta pentsaera estrategikoa nahiz lankidetzan jarduteko eta norbere burua

ebaluatzeko gaitasunak eta lan-baliabide eta -teknika intelektualen erabilera eraginkorra barne hartzen ditu; hori guztia ikaskuntza konsziente eta gogobetegarriak diren esperientzien bidez garatzen da, banakoak zein taldekoak izan.

3.- MATEMATIKARAKO GAITASUNA.

Zenbakiak, beren oinarritzko eragiketak, ikurrak eta matematikoki adierazi eta arrazoitzeko formak erabili eta lotzeko abilezian datza, informazio-mota ezberdinak sortu eta interpretatzeko zein erralitatearen alderdi kuantitatibo eta espazialari buruzko ezagutza zabaltzeko, eta eguneroko bizimoduarekin eta lan-munduarekin loturiko arazoak konpontzeko.

Gaitasun matematikoaren zati da informazioa, datuak eta argudiaketak argi eta zehatz interpretatu eta adierazteko abilezia; horrek bizitzan zehar ikasten jarraitzeko benetako aukera handitzen du, eskola- edo ikasketa-eremuan zein hortik kanpo, eta bizitza sozialean parte hartzeari egiten dio mesede.

Halaber, gaitasun horrek elementu matematikoen ezagutza eta erabilera (zenbaki, ikur, elementu geometriko, algebraiko, funtzional, eta abarren mota ezberdinak) eguneroko bizitzako egoera erreal edo alegiazkoetan eta arazoak konpontzera edo informazioa lortzera daramaten arrazoitzeko prozesuak praktikan jartzea dakar berekin.

Prozesu horiek informazio hori egoera eta testuinguruen aniztasun handiagoan aplikatzeko, oinarritzko ideiak identifikatuz argudioen kateak jarraitzeko eta argudiaketa eta informazioen logika eta baliotasuna aintzat hartu eta epaitzeko bidea ematen dute.

Ondorioz, gaitasun matematikoak pentsamenduaren prozesu jakinak jarraitzeko (besteak beste, indukzioa eta dedukzioa) eta kalkulu-algoritmo batzuk edo logikako elementuak aplikatzeko abilezia ematen du, eta horrek, arrazoibideen baliotasuna identifikatu eta arrazoibide baliadunetatik eratorritako emaitzei loturiko ziurtasun-maila baloratzeko balio du.

Gaitasun matematikoak eta elementu eta euskarri matematikoak dituzten egoera eta (problemak, ezezagunak, eta abar) informazioaren eta egoerak hala gomendatzen duenean gaitasuna erabiltzearen aldeko jarrera eta honen pixkanakako segurtasuna eta konfiantza dakartza berekin, ziurtasunerako errespetuan eta gogoan eta arrazoibidearen bidez bilatzean oinarrituta.

Gaitasun horrek errealitatea eta zentzua hartzen du elementu eta arrazoibide matematikoak hauek behar dituzten egoerei aurre egiteko erabiltzen direnean. Hortaz, egoera horiek

identifikatzea, arazoak konpontzeko estrategiak aplikatzea, eta eskuragarri den informaziotik abiatuta errealitatea kalkulatu, irudikatu eta interpretatzeko teknika egokiak aukeratzea gaitasun horren barruan sartzen dira. Azken batean, jarduera matematikoa ahalik eta testuinguru anitzenetan erabiltzeko benetako aukera. Hori dela-eta, ezagutza matematikoak egoeren bariedade zabalera bat-batean aplikatzen direnean garatuko dira Batxilergoan; egoera horiek ezagutzaren eta eguneroko bizimoduko beste arlo batzuetatik eratorritakoak dira.

Batxilergoaren amaierako gaitasun matematikoa garatzeak informazioa sortzeko, eguneroko bizimoduan sortzen diren arazoak konpontzeko eta erabakiak hartzeko elementu eta arazoibide matematikoak erabiltzea -arloan pertsonal eta sozialean- dakar berekin.

Azken batean, matematikoki arazoitzeko, argudiaketa matematiko bat ulertzeko eta hizkuntza matematikoan adierazi eta komunikatzeko bidea ematen duten trebetasunak eta jarrerak aplikatzea da, laguntza-tresna egokiak erabiliz eta ezagutza matematikoa beste ezagutza-mota batzuekin osatuz, konplexutasun-maila ezberdina duten bizitzako egoerei erantzun hobea emateko.

4.- HIZKUNTZA KOMUNIKAZIORAKO GAITASUNA.

Gaitasun hori hiritar helduen berezko testuinguruetan hizkuntza erabiltzeari dagokio, ahozko eta idatzizko komunikaziorako, errealitatea irudikatu, interpretatu eta ulertzeko, ezagutza eraiki eta jakinarazteko eta norik bere pentsaera, emozioak eta jokabidea erregulatu eta antolatzekeo tresna bezala.

Euskara, euskal herritarren hizkuntza gisa, eta gaztelania hizkuntza ofizialak dira Euskal Autonomia Erkidegoan; hori dela-eta, biztanle guztiek eskubidea dute derrigorrezko eskolaldiaren amaieran bi hizkuntzak ezagutu eta erabiltzeko eta Batxilergoa amaitzean hizkuntzak menderatzeko; beraz, euskal hezkuntza-sistemari dagokion hizkuntza-komunikaziorako gaitasunak ikasleak euskaraz eta gaztelaniaz C1 maila eta atzerriko lehenengo hizkuntzan B2 maila lortzeko gaitu nahi ditu.

Euskara, gaztelania eta frantsesa, ingelesarekin batera, gehien erabiltzen diren hizkuntzak dira. Gainera, euskararen kasuan, denon ardura da ondare unibertsala dena hizkuntza moderno eta erabilgarri bihurtzea, ondorengo belaunaldiak ezagutu eta erabiltzea ziurtatzeko. Azken urteetan euskaldun-kopurua nabarmen hazi bada ere, eguneroko egoeretako erabilera ez da igo modu berean. Hizkuntza bat ikastea estu lotuta dago eragile pertsonalei, sentibereki, afektiboeki eta

harremani loturiko eragileei, baita hizkuntzaren erabileraren pertzepzioari.

Ikasleen komunikatzeko gaitasuna azken urteetan indarrean izan den hizkuntza-ereduen sistemak baldintzatu izan du, eta esparru arautzaile berriaren bidez aldatuko da. Ikasleen hizkuntza-gaitasunak hobetzea eta baliabideen tratamendu bidezkoaren bidez helburu horien betearazpenari mesede egiten ez dien testuinguruko egoeran daudenei gaitasun horiek lortzen laguntzea bermatzea da. Bereziki, beste hezkuntza-sistema batzuetatik euskal hezkuntza-sisteman sartuta daudenek hizkuntza-tratamendu indartzailea behar dute legezko arautegiak ezartzen dituen hizkuntza-gaitasunaren mailak lortzeko.

Gaitasun horretako ezagutza, trebetasun eta jarrerak pentsamenduak, emozioak, bizipenak eta iritziak adierazteko, eta elkarrizketa egiteko, iritzi kritiko eta etikoa eratzeko, ideiak sortzeko, ezagutza egituratzeko, mintzaldiari eta norbere ekintzei eta eginkizunei koherentzia eta kohesioa emateko, erabakiak hartzeko, eta ahoz edo idatziz entzun, irakurri edo adieraziz gozatzeko bidea ematen du; horrek guztiak autoestimua garapenera eta norbere konfiantzari laguntzen dio.

Komunikatzea eta mintzatzea besteekin eta inguruarekin harreman eta lotura konstruktiboa ezartzeko abilezia ematen duten ekintzak dira, baita kultura berrietara hurbiltzea ere, horiek ezagutzen diren neurrian begirunea eta errespetua lortzen dute. Elkarreraginari loturiko abileziak geroz eta handiagoa den garrantzia lortzen ari dira ezagutza eraikitzeke ikasketen arloan zein eginkizunak kudeatzeko eta antolatzeke lanbide-arloan. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna elkarrekin bizitzeko eta gatazkak konpontzeko gaitasunetako bat dela ukaezina da.

Entzun, azaldu eta elkarrizketa egiteak elkarrekintza-mota nagusiez jabetzea dakar, pixkanaka Batxilergoko geroz eta konplexuagoak diren berezko komunikazio-egoeretara egokitutako mintzaldiak adierazi eta ulertzeko gai izatea. Kode eta abilezia linguistiko eta ez linguistikoen eta egoera ezberdinetan komunikazio-trukearen berezko arauen erabilera aktiboa eta eraginkorra ere dakar, handituz doan formaltasun-mailarekin.

Irakurtzea eta idaztea informazioa bilatu, bildu eta prozesatzeko, eta askotariko komunikazio- eta sormen-asmoak dituzten testu-mota ezberdinak ulertu, egin eta erabiltzeko gai izateko bidea ematen duten abileziak sortzen eta indartzen duten ekintzak dira. Irakurtzeak idatzizko hizkuntza erabiltzeko bidea ematen duen kodea interpretatu eta ulertzea errazten du eta, gainera, gozatzeko, beste inguru, hizkuntza eta kultura batzuk aurkitzeko, amesteko eta jakiteko balio du, horrek guztiak komunikatzeko gaitasuna hobetzen laguntzen du

Hizkuntza-komunikazioaren (elkarrizketa, irakurketa, idazketa, eta abar) berezko ekintzei proposamen edo helburu jakinak aukeratu eta aplikatzeko abilezia gaitasun honen oinarritzko ezaugarri batzuetara loturik dago, esate baterako, mentalki irudikatzea, errealitatea ulertu eta interpretatzea, eta norbere ezagutza eta ekintza antolatu eta erregulatzea koherentziaz hornituz.

Ulertzea eta komunikatzen jakitea hizkuntzaren funtzionamenduan eta hori erabiltzeko arauari buruzko ezagutza erreflexiboan oinarritu beharreko jakintza praktikoak dira, eta hizkuntza aurreko etapetan baino modu sistematikagoan behatzeko eta aztertzeko bitarteko bezala hartzeko gaitasuna dakarte berekin. Testuinguru sozial eta kultural ezberdinetan komunikazio-egoerarekin bat datorren mintzaldi-mota ezberdinak adierazi eta interpretatzeak hizkuntza-sistemak eta hizkuntza aldetik modu egokian elkarri eragiteko beharrezko estrategiek funtzionatzeko arauen ezagutza eta aplikazio eraginkorra dakartza.

Gaitasun hau izateak konbentzio sozialez, balio eta alderdi kulturelez eta komunikazio-asmoaren eta testuinguruaren araberrako hizkuntzaren aldakortasunaz jabetzea dakar. Beste pertsonen lekuan jartzeko gaitasun enpatikoa ematen du; norberarena ez bezalako iritziak sentsibilitatez eta kritikoki irakurri, entzun, aztertu eta kontuan hartzeko gaitasuna; norebere ideiak eta emozioak egoki adierazteko -funtsean eta forman- eta asmo konstruktiboz kritikak onartzeko eta egiteko gaitasuna.

Jakite- eta formalizazio-maila ezberdinez -bereziki idatzizko hizkuntzan- gaitasun horrek, atzerriko hizkuntzen kasuan, horietako batzuetan erabiltzaile independente gisa komunikatu ahal izatea eta, horren bidez, harreman sozialak aberastu eta norberarenak ez bezalako testuinguruetan moldatzea esan nahi du. Erabiliz, informazio-, komunikazio-, eta ikaskuntza-iturri gehiagotarako sarbideari egiten zaio mesede. Ikasle etorkinek ekarritako hizkuntzei dagokienez, hizkuntza horiek mantentzeak mesede egiten dio inguru eleanitzeko hizkuntza-aniztasunari eta aberastu egiten du.

Labur esanda, Batxilergoa amaitzean Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialetan hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren garapenak egoki eta zehatz komunikatzeko gaitasuna izatea esan nahi du, erabiltzaile aurrerratu gisa, biztanle heldu baten berezko erabilera-eremu eta egoeretan. Egoera horiek askotan lotuta daude erabilera-eremu formaletara, batez ere, akademikoak, profesionalak, eta abar; erabilera-eremu horietan espezializazio-maila handia duten eta konplexuak diren mintzaldien ulermena eta ekoizpena kudeatu behar dira. Halaber, erabiltzaile independente gisa gutxienez atzerriko hizkuntza baten erabilera dakar berekin.

5.- INFORMAZIOA TRATATZEKO ETA TEKNOLOGIA DIGITALA ERABILITZEKO GAITASUNA.

Gaitasun hori informazioa bilatum lortu, prozesatu eta jakinarazteko eta hori ezagutza bihurtzeko abilezia izatean datza. Abilezia ezberdinak ditu, informazioa eskuratzetik tratatu ondoren euskarri ezberdinetan igortzeraino; informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzea ere barne hartzen du, informatu, ikasi eta komunikatzeko oinarritzko elementu bezala.

Informazioa bilatu, aukeratu, erregistratu eta tratatu edo aztertzearekin dago lotuta, informazioa eskuratzeko hainbat teknika eta estrategiak erabiliz erabiltzen den euskarriaren eta iturriaren arabera (ahozkoa, inprimakia, ikus-entzunezkoa, digitala edo multimedia). Oinarritzko lengoia zehatzak (testuak, zenbakizkoa, ikonikoa, ikusizkoa, grafikoa eta entzunezkoa) eta horiek deskodetzeko eta igortzeko jarraibideak menderatzea eskatzen du; baita informazio-mota ezberdinak, beren iturriak, aukerak eta kokapena, egoera eta testuinguru ezberdinetan aplikatzea ere, gaitasun hori adierazten den lengoia eta euskarri ohikoena ere.

Informazioa izateak ez du automatikoki ezagutzarik sortzen. Informazioa ezagutza bihurtzeak antolatu, lotu, aztertu, laburtu eta konplexutasun-maila ezberdineko inferentziak eta dedukzioak egiteko arrazoibide-trebetasunak eskatzen ditu; azken batean, ulertzea eta ezagutzaren aurretiko eskemetan barne hartzea. Halaber, informazioa eta eskuratutako ezagutzak jakinaraztea esan nahi du, adierazteko baliabideak erabiliz; baliabide horiek lengoia eta teknika zehatzak ez ezik, informazioaren eta komunikazioaren teknologiek eskaintzen dituzten aukerak ere barne hartzen dituzte.

Lan-tresna intelektual gisa informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzeko gai izateak informazioa eta ezagutza igortzeko eta sortzeko eginkizun bikoitzean tresna horiek erabiltzea barne hartzen du.

Informazioa eta ezagutza sortzeko eginkizunean erabiliko dira, adibidez, tresna gisa baliatzean prozesu matematiko, fisiko, sozial, ekonomiko edo artistikoen ereduak erabiltzean. Halaber, gaitasun horrek informazio ugari eta konplexua egoki prozesatu eta kudeatzeko, benetako arazoak konpontzeko, erabakiak hartzeko, ikasteko komunitate formal eta informaletan parte hartzeko komunikazio-inguruak handituz lankidetzaren inguruetan lan egiteko, eta ekoizpen arduratsuak eta sortzaileak sortzeko bidea ematen du.

Gaitasun digitalak informazioaren eta komunikazioaren teknologien erabilera hartzen du barne, gehienezko errendimendua

ateraz sistema teknologikoen izaera eta funtzionatzeko modua eta aldaketa horiek arlo pertsonal eta lan- eta gizarte-arloan duten eragina ulertuz gero.

Halaber, sortzen diren software eta hardwaren ohiko arazoak identifikatu eta konpontzeko estrategiak erabiltzen jakitea dakar. Ematen duten informazioa aprobetxatzeko eta lan pertsonal autonomoaren eta lankidetzeta-lanaren bidez modu kritikoan aztertzeko ere aukera ematen du, alderdi sinkroniko zein diakronikoan, geroz eta zabalagoak diren inguru fisiko eta sozialak ezagutu eta horiekin harremana sortuz. Aurrez ezarritako helburuak eta ikasteko, lanerako eta aisirako asmoak lortzeko informazioa antolatu, prozesatu eta bideratzeko tresna gisa erabiltzeaz gain.

Azken batean, gaitasun digitalaren barruan sartzen da arazo erreala eragimenez konpontzeko eskura dauden baliabide teknologikoen ohiko erabilera egitea. Aldi berean, informazio-iturri berriak eta berrikuntza teknologikoak ebaluatu eta aukeratzeko aukera ematen du, eginkizun eta helburu zehatzak betetzeko duten erabileraren arabera.

Labur esanda, informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasunak pertsona autonomoa, eraginkorra, arduratsua, kritikoa eta zuhurra izatea dakar, informazioa eta honen iturriak eta tresna teknologikoak aukeratu, tratatu eta erabiltzean; jarrera kritikoa eta zuhurra izatea eskura den informazioa baloratzean, behar denean alderatuz, eta gizartean ezarritako jokatzeko arauak errespetatzea euskarri ezberdinetan informazioaren eta honen iturrien erabilera arautzeko.

6.- GIZARTERAKO ETA HERRITARTASUNERAKO GAITASUNA.

Gaitasun horrek bizi garen errealtate soziala ulertu, askotariko gizartean herritartasun demokratikoa izan, lankidetzan aritu, elkarrekin bizi eta gizarte horri laguntzeko konpromisoa hartzeko aukera ematen du. Gaitasun horrek, parte hartu, erabaki, egoera jakinetan jokatzeko modua aukeratu eta hartutako erabaki pertsonalen erantzulea izateko bidea ematen duten abilezia konplexuak eta askotariko ezagutzak barne hartzen ditu.

Oro har, gizartean moldatzeko, gizarteei buruzko bilakaera eta antolaketari eta sistema demokratikoaren ezaugarri eta balioei buruzko ezagutza erabiltzea dakar; baita erabakiak aukeratu eta hartzeko judizio morala erabiltzea eta biztanleen eskubideak eta betebeharrak modu aktiboan eta erantzukizunez baliatzea ere.

Gaitasun honek munduaren errealtate historikoa eta soziala, bilakaera, lorpenak eta arazoak ulertzeari egiten dio mesede. Errealtatea kritikoki ulertzeak errealtate hori

aztertzean ikuspuntu ezberdinez jabetzea, esperientzia, ezagutzak izatea eskatzen du. Gertaera eta arazo sozial eta historikoak epaitzeko eta horien inguruan oro har eta modu kritikoan hausnartzeko kausa anitzekoa eta sistematikoa den azterketara jotzea dakar berekin, baita benetako egoeretan oinarrituriko arrazoiketa kritikoak egin eta gizartea guztien artean eraiki eta hobetzeko elkarrizketa erabiltzea ere.

Batxilergoan zehar historia eta gizartearekin loturiko ikasgai-multzoak, ikasgai orokorrak zein Giza eta Gizarte Zientzien modalitatekoak, iturri historikoen azterketan eta kritikan oinarrituriko gaitasunaren alderdi intelektualena garatzen dute, eta horrek, aurkezten diren aldi historikoetan egituratutako mintzaldiak ikasteko aukera ematen die ikasleei. Hainbat iturriren (testuak, ikonikoak, grafikoak, estatistikoak, kartografikoak, ahozkoak, eta abar) azterketaren bidez beren egitasuna egiaztatzeak ere historiagilearen metodoan sartzea errazten die, lehenaldiko gertaerak eta interpretazioak ezartzen saiatzen dira egungo historiografiaren eredu batzuk egiteko modua kontrastatu eta alderatuz. Azken batean ikasleei aurreko etapetan zehar ikasitako teknikak eta lortutako ezagutzak mobilizatzeko gai izateko metodo eta tresna intelektualak ematen dizkie. Ikaskuntza honekin ikasleek askatasunez eskuratu ahal izango dituzte mota guztietako agiriak, gizarte konplexua aztertu eta ulertzeko aukera ematen dietenak; arazoak konpondu, hipotesiak egin, ondorioak atera eta azkenik pertsoneri eta gizarteeri buruzko kausa eta ondorioak ere lotu ahal izango dituzte.

Egungo gizartearen ezaugarriak, haien geroz eta aniztasun handiagoa eta izaera ebolutiboa ulertzea, kultura desberdinek gizateriaren eboluzioari eta aurrerakuntzari egin dioten ekarpena ulertzen dela erakustea, eta gure gizarteko parte garela sentitzea ere bada. Azken finean, tokiko nortasunarekin bateragarria den herritartasun globaleko sentimendua agertzea.

Halaber, gaitasun honen funtsezko zatia osatzen dute honako gaitasun sozial hauek: balio- eta interes-gatazkek bizikidetzaren parte direla jakitea, jarrera konstruktiboz konpontzea, eta erabakiak autonomiaz hartzea, gizartearen inguruko ezagutzak eta lurralde, herrialde edo erkidego bakoitzeko oinarritzko kultura-ereduen esparruan hausnarketa kritikoaren eta elkarrizketaren bidez eraikitako balio-eskala erabiliz.

Gizarteko eta herritartasunerako gaitasunaren dimentsio etikoak berekin darama inguruko balioez jabetzea eta afektiboki eta arrazionalki ebaluatu eta berreraikitzea, pixkanaka balio-sistema propioa sortzeko eta haiekiko koherentziaz jokatzeko erabaki edo gatazkaren bati aurre egiterakoan. Ulertu behar da jarrera pertsonal oro ez dela etikoa ez baldin badago Giza Eskubideen Deklarazioan jasotakoak bezalako printzipio edo balio unibertsalekiko errespetuan oinarrituta.

Ondorioz, gaitasun honen trebetasunen artean hauek nabarmentzen dira: norbere burua ezagutu eta baloratzea, testuinguru desberdinetan komunikatzen jakitea, norbere ideiak adierazten eta besteenak entzuten jakitea, bestearen lekuan jartzeko gai izatea eta, norberarenaz bestelakoa izan arren, haren ikuspegia ulertzeko gai izatea, eta erkidegoko bizitzako maila desberdinetan erabakiak hartzea, norbere eta taldearen interesak batera baloratuz. Horrez gain, desberdintasunak baloratzea eta talde desberdinen arteko eta, bereziki, gizon eta emakumeen arteko eskubide-berdintasuna onartzea eskatzen du, bai eta esparru pertsonalean zein sozialean gatazkak konpontzeko modu gisa akordioetara iristeko elkarrekin hitz egin eta negoziatzea ere.

Gaitasun honen parte da herritartasun aktiboa eta integratzailea erabiltzea, eta estatu eta gizarte demokratikoak, beren oinarriak eta antolatzeke zein funtzionatzeko moduak zein baliotan oinarritzen diren ezagutzea eta ulertzea. Gaitasun honek demokrazia, askatasuna, solidaritatea, erantzukizunikidetasuna, partaidetza eta herritartasuna bezalako kontzeptuen gaineko hausnarketa kritikoa ahalbidetzen du, nazioarteko deklarazioetan nahiz estatuko eta autonomiako funtsezko araudian aitortutako eskubide eta betebeharreri, eta hainbat erakunderen aplikazio-mailari arreta berezia eskainiz; balio demokratikoekiko jokabide koherentea agertzea eta, horrekin batera, norbere pentsamolde, balio, sentimendu eta ekintzez jabetzea, eta horiek kontrolatu eta autoerregulatzea.

Herritartasuna baliatzeak hiriko bizitzan aktiboki eta bete-betean parte hartzeko gaitasunak izatea eskatzen du. Balio demokratikoekin bat datozen bizikidetzara-arauek eraiki, onartu eta betetzea, hiriko eskubide, askatasun, erantzukizun eta betebeharrak betetzea eta gainerakoek eskubideak defendatzea esan nahi du.

Laburbilduz, bizi dugun errealitate soziala ulertzeko tresna intelektualak eta printzipio etikoak lortzea, balio eta jardunbide demokratikoetan oinarritutako zentzu etikoa erabiliz bizikidetzari eta gatazkei aurre egitea, eta herritartasuna baliatzea, norbere irizpideen arabera jardunez, bakea eta demokrazia eraikitzen lagunduz, eta hiritarren eskubideak eta betebeharrak betetzeari dagokionez jarrera konstruktibo, solidario eta arduratsuari eutsiz.

7.- KULTURA HUMANISTIKOKO ETA ARTISTIKOKO GAITASUNA.

Gaitasun hau adierazpen kultural eta artistiko desberdinak ezagutzean, ulertzean, aintzat hartzean eta kritikoki balioestean, ezagutza-, aberastasun- eta gozamen-iturri gisa erabiltzean, eta herrien ondarearen zatitzat hartzean datza. Kulturen arteko planteamendu batean kokatuta,

lehentasuna izango dute euskal kulturari dagozkion adierazpen kultural eta artistikoen, oinordetzan hartutako kultura nuklearretik, geureak balira bezala integratutako kulturetatik eta egungo euskal herritarren kulturatik datorren emaitza gisa ulertuta.

Egintza kulturala, oro har, eta egintza artistikoa, bereziki, aintzat hartzeak hau esan nahi du: adierazpen desberdinetara iritsi ahal izateko gaitasun eta jarrerak, pentsamendu-, pertzepzio- eta komunikazio-gaitasunak, eta ulertzeko, baloratzeko, hunkitzeko eta gozatzeko sentsibilitatea eta zentzu estetikoa izatea.

Gaitasun honek berekin dakar pentsamendu dibergenterako eta konbergenterako gaitasunak erabiltzea, izan ere, barne hartzen du norbere eta besteen ideiak eta sentimenduak berriz lantzea, ulertzeko eta adierazteko iturri, forma eta bideak aurkitzea; emaitza batzuk lortzeko beharrezkoak diren prozesuak planifikatzea, ebaluatzea eta egokitzea, esparru pertsonalean zein akademikoan. Hortaz, adierazten eta komunikatzen ez ezik, artearen eta kulturaren munduko errealitate eta produkzio desberdinak hauteman, ulertu eta haiekin aberasten laguntzen du gaitasun honek.

Kode artistikoen bidez adierazteko ekimena, irudimena eta sormena martxan jarri behar dira eta, jarduera kultural eta artistikoen askotan taldelana eskatzen duten heinean, beharrezkoa da lankidetzan jarduteko gaitasunak izatea azken emaitza lortzen laguntzeko, bai eta besteen ekimen eta ekarpenak babestu eta baloratzearen garrantziaz jabetzea ere.

Gaitasun artistikoak, halaber, barne hartzen du hizkuntza artistiko desberdinen teknika, baliabide eta arau nagusien eta kultura-ondareko obra eta adierazpen nabarienen oinarritzko ezagutza izatea. Horrez gain, adierazpen horien eta gizartearen arteko loturak -garaiko mentalitatea eta aukera teknikoak-, edo lan horien egile den pertsonarekiko edo taldearekiko loturak identifikatzean ere badatza. Horrek esan nahi du gogoan izan behar direla pentsamenduaren, joera estetikoaren, moden eta gustuen bilakaera, eta faktore estetikoek pertsonaren eta gizartearen eguneroko bizitzan izan duten eta duten ordezkagaitasun-, adierazpen- eta komunikazio-garrantzia.

Halaber, ideiak, esperientziak edo sentimenduak musika, literatura, arte bisualak eta eszenikoak bezalako baliabide artistiko desberdinen bidez edo arte popular deiturikoen hartzen dituzten forma desberdinen bidez adieraztearen sormena baloratzeko jarrera ere bada. Horrez gain, adierazpen-askatasuna, dibertsitate kulturalerako eskubidea, kulturen arteko elkarriketaren garrantzia eta partekatutako lan artistikoak egitea baloratzeko eskatzen du.

Laburbilduz, gaitasun hau osatzen duten trebezien multzoan artea eta bestelako kultura-adierazpenak ulertzeko, baloratzeko eta haiekin gozatzeko gaitasuna eta norbere sorkuntzak egiteko arte-adierazpeneko baliabide batzuk erabiltzeari lotutakoak daude; kultura- eta arte-adierazpen desberdinen oinarritzko ezagutza izatea, pentsamendu dibergenterako eta lankidetzan lan egiteko gaitasunak aplikatzea, arte- eta kultura-adierazpenen dibertsitateari dagokionez jarrera irekia, begirunezkoa eta kritikoa izatea, norbere estetika- eta sormen-gaitasuna lantzeko gogoia eta nahia, eta bizitza kulturalean parte hartzeko eta gure erkidegoko zein beste erkidego batzuetako kultura- eta arte-ondarea kontserbatzen laguntzeko interesa.

Kultura eta arte-gaitasunak garrantzi berezia duen modalitatearen bat egiten duten ikasleentzat lehenengo planoan egongo dira honako hauek: kultura-balioak ulertzea, kritikoki interpretatzea eta baloratzeko, arte- eta estetika-egintza desberdinen artean harreman konplexuak ezartzeko gaitasuna, beren bizipen estetikoaren gainean eta arteak nortasun-osatzaile gisa dituen ahalmenen gainean hausnartzeko gaitasuna. Horrek ez du esan nahi ez zionik garrantzirik eman behar norbere arazoibideak prestatzeko gaitzeari, jasotzen dituen produktuekin elkarriketarako edo erantzun gisa bere ekoizpenak egiteko gaitzeari, baizik eta orduantxe bere erantzunak heldua eta kritikoa izan behar du, pasibotasuna menderatzen duten, ikusmina eta bilaketa pizten dituzten, eta ideia eta sentimenduak eta norbere nortasuna adierazteko bidea ematen duten proiektu artistikoen bidez.

Ildo horretan, Batxilergoko modalitateko ikasgaietan eduki konplexuagoak, sakonagoak eta ikasleen jabetasun- eta abstrakzio-maila handiagoa eskatzen dutenak proposatuko dira.

8.- NORBERE AUTONOMIARAKO ETA EKIMENERAKO GAITASUNA.

Gaitasun hau, alde batetik, elkarrekiko lotura duten balio eta jarrera pertsonalez jabetu eta horiek aplikatzean datza: erantzukizuna, iraunkortasuna, norbere ezagutza eta autoestimua, sormena, autokritika, kontrol emozionala, aukeratzeko, arriskuak kalkulatzeko eta arazoei aurre egiteko gaitasuna, berehalako asebete-premia atzeratzeko, akatsetatik ikasteko eta arriskuak hartzeko gaitasuna.

Bestalde, norbere kabuz aukeratzeko gaitasunean, proiektuak irudikatzean eta aukera eta plan pertsonalak garatzeko beharrezkoak diren ekintzak aurrera eramateko gaitasunean datza -banakako proiektuen edo proiektu kolektiboen esparruan-, horien ardura hartuz, bai esparru pertsonalean, bai gizarte- eta lan-esparruetan.

Ideiak ekintza bihurtzeko gaitasunean, hau da, helburuak jarri eta proiektuak planifikatu eta aurrera eramateko gaitasunean datza. Beraz, aurretiko planteamenduak berriz landu ahal izatea edo ideia berriak lantzea, irtenbideak bilatzea eta praktikan jartzea eskatzen du. Horrez gain, aukerak eta mugak aztertzea, proiektu baten garapen-faseak ezagutzeta, planifikatzea, erabakiak hartzea, jardutea, egindakoa ebaluatzea eta autoebaluatzea, ondorioak ateratzea eta hobetzeko aukerak balioestea.

Horregatik guztiarengatik, erronken eta aukeren ikuspegi estrategikoa izan behar da, helburuak identifikatu eta betetzen eta hasitako eginkizunetan arrakasta lortzeko motibazioari eusten laguntzen baitu horrek, anbizio pertsonal, akademiko eta profesional zintzoarekin. Era berean, eskura den eskaintza akademikoa, lan-arlokoa edo aisialdikoa norbere gaitasun, gogo eta proiektuekin lotzeko gai izatea.

Gainera, aldaketarako eta berrikuntzarako jarrera baikorra izatea, eta aldaketa horiek aukera gisa hartzea, kritikoki eta konstruktiboki haietara egokitzea, arazoei aurre egitea eta irtenbideak aurkitzea hasten diren bizitzako proiektuetako bakoitzean.

Norbere autonomiak eta ekimenak askotan beste pertsona batzuk tartean sartzen dituzten neurrian, besteekin hartu-emanak izateko, lankidetzan jarduteko eta taldean lan egiteko gaitasun sozialak izatea eskatzen du gaitasun honek: bestearen lekuan jartzea, besteen ideiak baloratzea, elkarrizketan jardutea eta negoziatzea, norbere erabakiak besteei modu egokian jakinarazteko asertibotasuna, eta lankidetzan eta malgutasunez lan egitea.

Gaitasun honen beste dimentsio garrantzitsu bat, sozialagoa den alderdi honi oso lotua dagoena, proiektuen lidergoarekin zerikusia duten gaitasun eta jarrerari dagokiena da; barne hartzen ditu norbere buruarenganako konfiantza, enpatia, hobetzeko grina, elkarrizketarako eta lankidetzarako gaitasunak, denbora eta eginkizunak antolatzea, eskubideak edo arriskuak hartzea berretsi eta defendatzeko gaitasuna.

Gaitasun pertsonal eta sozialak integratzeko, pertsonak bere burua ezagutzeko eta bere buruarekin harreman egokiak ezartzeko gai izan behar du. Horretarako, beharrezkoa da emozioak kontrolatzea, beren intentsitatea, desegokitasuna edo ondorioak direla-eta, probokatu egiten duten eta norberarentzat zein gainerakoentzat kaltegarriak diren gogo-aldarteak identifikatuz eta menderatuz; norbere jokabidea erregulatzea, ahaleginari eusteko gai izanez eta lortu nahi izandako helburuak erdiestean hartzen den atsegina atzeratuz; norbere buruarenganako konfiantzan eta besteen aldetik estimatua eta baloratua sentitzean oinarritutako autoestimu positibo eta errealista lortzea; autonomiaz jardutea, erabaki pertsonalak

hartuz eta helburuak eraginkortasunez eta printzipio moralekin bat etorri lortzeko baliabide egokiak jarri; besteekin lankidetzan jardutea den helburuak lortzeko.

Laburbilduz, norbere autonomia eta ekimena izateak banakako zein taldekako ekintzak edo proiektuak kreatibitatez, konfiantzaz, arduraz eta zentzu kritikoz irudikatzeko, hasteko, garatzeko eta ebaluatzeko gai izatea esan nahi du.

CURRICULUMA GAITASUNEN ARABERA EGITEA

Curriculum honek, lehenengo aldiz, Batxilergoko oinarrizko gaitasunak esplizituki aipatzen ditu, Europar Batasunetik Oinarrizko Hezkuntzarako gomendatutakoaren ildotik, eta hezkuntza-etapa hori Goi-mailako Hezkuntzaren Europako Esparrurako aurreikusitakoarekin lotuz. Curriculum gaitasunen arabera egiteko aukera curriculum planteatzeko modu koherenteagoa da Batxilergoko hezkuntza-helburuak lortze aldera. Hezkuntza hobetzera bideratutako berrikuntza bat da, curriculumaren planifikazioari, garapenari eta ebaluazioari eragiten diena eta, abiarazteko, aldaketak behar ditu metodologiari eta antolaketari dagozkien alderdietan, irakasleen pentsamenduan eta prestakuntzan, etab.

Curriculum antolatze modu honekin batera, irakasleak erabili ohi duen jakintza-alorren arabera banaketa ere bada. Gaineraz, programazioei bide ematen dien gaitasunen garapena curriculumean adierazitako ikasgaien helburuen bidez egiten da, eta ez oinarrizko gaitasunen zuzeneko adar gisa:

- Ikasgaien helburuek (gaitasunak) gaien arabera zein zeharka biltzen dituzte Batxilergoko oinarrizko gaitasunak. Este principio es fundamental para asegurar la coherencia de la propuesta.
- Curriculum gaitasunen arabera antolatzeak ondorio argiak ditu metodologia aldetik (zereginen aukeraketa, elkarrekintza-motak, materialak, etab.) eta antolaketa aldetik irakaskuntza-ikaskuntza prozesua planifikatzeko eta abiarazteko.
- Batxilergoko oinarrizko gaitasunen egungo proposamenak programazioekiko lotura handiagoa ahalbidetuko duen garapena eskatzen du, curriculum antolatze bi modu horiek elkarrengana hurbildu eta bat egin dezaten.
- Beharrezkoa da Batxilergoko oinarrizko gaitasunen lorpen-mailak zehazte aldera aurrera egitea ere, adin horretako ikasleen premia desberdinetara gehiago egokitzen den ebaluazioa egin ahal izateko.

Horiek horrela, Batxilergoko oinarrizko gaitasunen egungo proposamena aldaketaren mendeko testuinguruan kokatu behar du, eta hezkuntza-gaitasunen Europako egungo proposamenerako hurbilketa gisa hartu behar da, ez behin betiko testu itxi gisa.